

Вељика

Србија

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ • ГОДИНА I • БРОЈ

351

ДАЊА ЛУКА - ФЕБ-МАРТ 1997. ГОДИНЕ • ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

БРЧКО

МОСТАРИЗАЦИЈА

ДР ПОПЛАШЕН

НЕПРИКОСНОВЕНА
ДЕМОКРАТСКА
ЈАВНОСТ

ЗЕМУН

РЕД
СТАНУЈЕ
ОВДЈЕ

ДИПЛОМАТИЈА

ТРАДИЦИЈА
ИМПЕРИЈАЛНЕ
ДЕМОКРАТИЈЕ

РАДИКАЛСКА МИСАО

КОРЕНИ
ХРВАТСКЕ
МРЖЊЕ ПРЕМА
СРБИМА

АНТОЛОГИЈА

ВРБАШКИ КРУГ

ЕКСКЛУЗИВНО
РАДИКАЛИ
ЈЕДИНСТВЕНИ

Из СРС РС искључено
пар чланова због покушаја
стварања раскола

1 фебруар:

Чудо се, ипак, додило! Европска фудбалска федерација (УЕФА), са седиштем у Цириху, бар засад, је прва и једина међународна организација, која је заузела јасан и објективан приступ у погледу решавања статуса и равноправног третмана три постојећа фудбалске савеза у дјејтонској Босни и Херцеговини.

Наиме, УЕФА је донела једину могућу и исправну одлуку којом се учешће босанскохерцеговачких клубова у европским такмичењима усвојава стварањем јединствене фудбалске лиге или промовисањем најбољих екипа из три национална такмичења: Прве фудбалске лиге Републике Српске, и сличних такмичења у Херцег Босни и муслиманске лиге.

"Оваква одлука је", како пише мусимански "Ослобођење", "помутила радост љубитеља спорта у БиХ". Мусимани су присвојили себи екскљузивно право да у име сва три народа они иступају са својом једнонационалном репрезентацијом што ће у будуће вероватно бити онемогућено одлука УЕФЕ.

Група од 20 полицијаца из Центра јавне безбедности (ЦЈБ) Зворник ушла је пре подне у село Махала и тиме га ставила под свој контролу. „Узлазак српске полиције у ово село у које су се насељили мусимани, протекло је вез иницијатива”, изјавио је начелник ЦЈБ Зворник Драгомир Васић.

Делегација Републике Српске на челу са потпредседником РС Драгољубом Мијаџанићем отпутовала у Вашингтон на разговоре у вези са арбитражом о Брчком.

У делегацији су још: арбитар Витомир Поповић, председник Уставног суда Гашо Мијановић, заменик министра иностраних послова Радомир Лукчић и председник Скупштине општине Брчко Мирдраг Пајић.

Генералски секретар УН Кофи Анан именовао је новешког амбасадора Кана Еидеа за свог специјалног изасланика у дјејтонској БиХ, Данци Манфреда Стениера за новог комесара Међународних полицијских снага (ИПТФ) у РС и Федерацији БиХ.

Кан Еиде је до сада обављао многе функције у новешкој дипломатији и у НАТО савезу.

Манфред Стениер је био шеф операције у данској служби безбедности, а обучавао је полазнике полицијске академије и школе за контраобавештајну службу.

2 фебруар:

Немачки новинар Томас Дајхман демантовао је раније објављене информације о постојању концетрационог логора у Трновоју код Приједора. Он тврди да су Вујићић и екипа британских новинара били под стапним притиском да направе сторије о логорима у БиХ. У тим трагањима они су прихватни центар за мусиманске избеглице претворили у логор и направили су монтиране снимке.

Грчки опозициони лист „Елефтерос типос“ објавио интервју са Радованом Карадžићем.

Помоћник америчког државног секретара за Европу и Канаду Џон Корнблум у одвојеним сусретима на Палама разговарао са чланом Председништва БиХ из РС Момчилом Карадžићем, председником РС Биљаном Плавшићем и координатором Министарског савета БиХ Бором Босићем.

Корнблум, који је у исто време специјални амерички изасланик за Балкан, је са својим сарадницима разговарао о функционисању заједничких органа БиХ, арбитражи о Брчком и догађајима у вези са зонама сепарације, у које упадају мусимани.

Педесет мусиманских цивила спречили улазак полиције РС и припадника СФОР у село Јусиће код Зворника.

3 фебруар:

Почео попис мусимана који су насиљено упали и насељили се у Махалу. Укупно пописано 388 лица, чија је имена бити проверена у општинској евиденцији.

Интервју др Радовану Карадžићу у грчком листу „Елефтерос типос“ је изменашен саопштено је из министарства за информације у Влади РС, које је пописала министарка Светлана Шиљеговић.

У прекос најављеном штрајку данас почела настава у многим основним и готово свим средњим школама на подручју општине Бањалука.

У настојањима да се „оживи мртвац“ у Сарајеву је поново одржана седница Форума Федерације БиХ. Седницом председава Џон Корнблум, а поред многих федералних функционера скупу присуствују Алија Изетбеговић, Кршићи Зубак, Ејуп Ганић, те Карл Билт и његов помоћник Михајел Штјарнер.

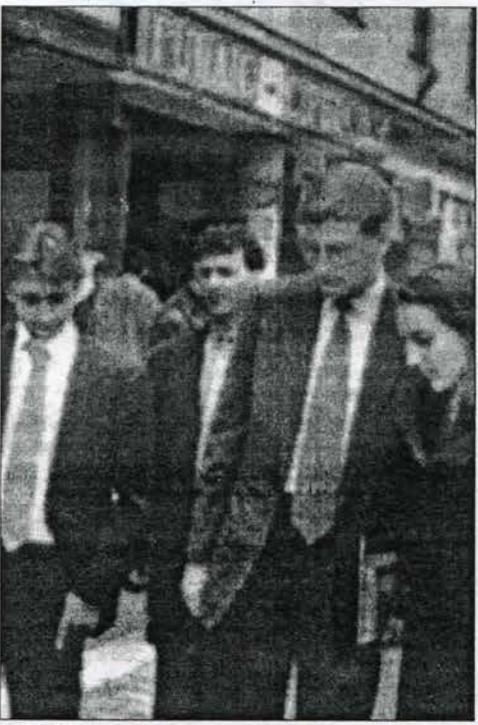
Начелник Генералштаба Војске РС генерал Пере Чолић у Бањалуци разговарао са представницима западнокрајишких општина о актуелној војнобезбедносној ситуацији, борбеној готовости и трансформацији војске.

У раду овог скупа учествовао и потпредседник Народне скупштине РС др Никола Поплашени.

Члан Председништва БиХ из РС Момчило Карадžић разговарао на Палама са отправником послова америчке амбасаде у Сарајеву Мајклом Пармлијем о економским питањима везаним за рад Централне банке, валуту и споменом дугу.

Координатор Савета министара БиХ Боро Босић разговарао на Палама са представником УН за Републику Српску Цефом Бомоном о досадашњем раду и узору УН на простирању дјејтонске БиХ.

Бомон је нагласио да се рад УН у БиХ одвија на два начина - преко специјалног изасланника у Сарајеву и преко генералног секретара Кофи Анана.

Карл Билт

ФЕБРУАР '97.

4 фебруар:

Око девет часова српска полиција ушла у село Јусиће код Зворника, како је најављено ускоро ће бити обављен попис становништва и сви они чија се имена не налазе у општинској евиденцији биће претерана. За остале мештани биће издати документи Републике Српске.

У Мркоњићу обележена годишица од повратка из избеглиштва, односно поновног преузимања власти у овој општини, те у Шипову и Рибнику након петомесечне окупације ових крајева.

Др Никола Поплашени, потпредседник Народне скупштине РС разговарао у Бијељини са делегацијом Срба из Вуковара. Делегације је упозната Поплашена о проблемима српског народа у Сремско-барањској области и проблеме на које наилазе у процесу такозане мирне рентгенације у сastav Хрватске.

6 фебруар:

У Лукавици одржана седница Савета министара дјејтонске БиХ на којој се стране ни овог пута стране нису успеле договорити о пословнику о раду овог тела.

На Палама заседао Врховни савет одбране РС на којем је разматрана информација борбене готовости оружаних снага и друга питања као што су материјално обезбеђење спрске војске.

Седницом председавала Биљана Плавшић, врховни командант оружаних снага.

7 фебруар:

На четвртом заседању Народне скупштине РС на Палама усвојен Закон о Влади Републике Српске. За амандман опозиционим странака дат привремено седиште Владе буде у Бањалуци гласало је 14 посланика, а 59 и се уздржало од гласања, док 10 посланика није гласало.

Према усвојеном Закону Влада РС ће у будуће имати 22 министарства.

У кампу Руске бригаде из сastava СФОР у Сапини постигнут договор између Међународне комисије за наслављавање зоне раздајања и власти општине Зворник, договорено да се у селу Дуги Диј може насељити смо 198 мусимана колико их је у овом селу било према попису становништва из 1991. године.

8 фебруар:

Биљана Плавшић, председник Републике Српске, је након сastанка са политичким директором мисије ОЕБС Владимиром Кузњецовом, изјавила на Палама да очекује праведну одлуку Арбитражне комисије о Брчком.

Завршено дводневно заседање Народне скупштине РС на којој је усвојено више законских прописа.

Скупштина је усвојила и закључак у којем се апелује на међународну заједницу да Србија у Сремско-барањској области омогути онај степен аутономије, који је неопходан да се спречи даља нестабилност велиог региона и још један езгодус спрског народа.

Посланци су поздравили идеју Уставног суда о увођењу омбудсмена за заштиту законитости и права грађана.

9 фебруар:

У селу Дракулићу код Бањалуке одржан парадост жртвама усташког злочина геноцида. Поред спомен-костурнице где су сахрањени посмртни остаци 2.370 жртава из Дракулића, Шарговца, Мотика и рудника Раковац, након парадоста говорио је пројектор Веселин Мијатовић и председник Скупштине општине Бањалука Саво Ђук.

Из источног у западни део Мостара синоћ је у два наврата пущано из пешадијског наоружања. Највише хитаца испаљено је по насељу Хум.

Из Вашингтона се вратила делегација Републике Српске, а по речима потпредседника Драгољуба Мијаџанића „Арбитражна комисија неће донети одлуку која би могла изазвати хаос и дестабилизацију у овом подручју“.

10 фебруар:

У Мостару дошло до жестоких оружаних сукоба између мусимана са источног дела, који су кренули да у оквиру верског празника обиђу гробља у западном делу града.

Како су пренесло новинске агенције у тим сукобима једно лице је погинуло у 22 из је теже и лакше рањено. Тек касније припадници СФОР-а су на мосту успели да изолују ове инциденте са тешким последицама.

Немачки генерал Ханс-Ото Боде преузео је команду над немачко-француским трупама из сastава СФОР, чија је зона одговорности у јужном сектору.

11 фебруар:

У Мостару дошло до жестоких оружаних сукоба између мусимана са источног дела, који су кренули да у оквиру верског празника обиђу гробља у западном делу града.

Председник Српске радикалне странке /CPC/ др Никола Поплашени демантовао вести о нападном цепању странке и расколу међу српским радикалима. У изјави за „Флеш“ он је објаснио како је дошло до исхода гласања у парламенту РС у вези са предлогом о привременом седишту Владе РС.

12 фебруар:

Момчило Карадžић, члан Председништва БиХ из РС разговарао је на Палама са консултантом Светске банке у БиХ Хаимом Харамијом Ваљеком о питањима из области економије и финансијског система.

Припадници српске полиције на челу са начелником пуковником Драгомиром Васићем ушли су у село Дуги Диј у звоничкој општини. Овим чином под контролу српских власти стављено је и последње село у општини Зворник које су насиљено окупирали мусимани један прошире године.

На седници Савете министара дјејтонске БиХ у мусиманској Сарајеву напокон усвојен Пословник о раду заједничког тела. Седницом је преседавао копредседник Боро Босић.

Европска унија је из свог програма за дјејтонску БиХ за област пољoprivrede реализовати 27. а за водопривреду 25 милиона евра. Ово је на Палама изјавио директор Завода за водопривреду РС Урош Хрkalović. Очекује се да ће РС из овог фонда припасти најмање половине одобреног новца.

13 фебруар:

Представник Светске банке Клаудио Доменик потписао је заједно са Златком Келечевићем, помоћником министра образовања, науке и културе први уговор о обнови оштећених школских објекта у ратним дејствима.

Укупна вредност потписаног уговора износи 500.000 долара и односно се на адаптацију три школе у Дервенти, Агићима и Доњој Козици.

14 фебруар:

Главни арбитар у Арбитражној комисији за Брчко Робертс Овен саопштио у Риму да ће овај град ставити под међународну контролу до коначне одлуке, која треба да се донесе 15. марта 1998. године.

Одлуку, која садржи чак 43 странице, нису потписали остало два члана арбитражне комисије Витомир Поповић из РС и Џасмин Садиковић из ФБиХ. У одлуци су помиње некакав супервизор за Брчко и мноштво других детаља.

Реаговали готово све странке у РС и према општим закључку арбитраже је негативно оцењена. И поред оправданих стрепњи да би могло доћи до инцидента након сапштења ове одлажене одлуке у подручју Брчког није забележен никакав инцидент.

Клуб посланика CPC у Народној скупштини РС оценио је као штетном и неприхватљивом одлуку главног арбитра о Брчку. Посебно је указано на недопустиво велика ограничења и надлежност које ће имати такозвани супервизор за Брчко.

15

фебруар:

Биљана Плавшић, председник РС разговарала у Банјалуци са Карлом Билтом, високим представником међународне заједнице у вези са арбитражном одлуку. Председница Плавшић истакла да ова одлука у многоме подсећа на Дејтонски споразум, а Билт нагласио да је ово компромисна одлука, које има за циљ да задовољи различите стране.

Билт је пре подне одржао конференцију за новинаре у Брчком.

16

фебруар:

Српски посланици у Народној скупштини РС након заједничког консултативног састанка на Палама издали саопштење у којем су оцењују да је одлука Арбитражне комисије недоречена, да су овлашћења супервизора преширока и недопустива временска ограничност у реализацији одлуке.

Делегација Народне скупштине Републике Српске, коју чине председник српског парламента Драган Калинић и шефови посланичких клубова, отпутовала у вишедневну посету Великој Британији, односно Енглеској и Ирској. У делегацији су, дакле, Никола Поплашен потпредседник Народне скупштине РС и шеф Клуба посланика СРС, Војислав Максимовић шеф Клуба посланика СДС и Драгутин Илић шеф посланичког клуба СМП/Савез за мир и прогрес.

Посета је оставарена на позив Владе Њеног краљевског височинства.

Глумци Народног позоришта Републике Српске извели нову премијеру - кинеску бајку „Украдени принц“ у режији Воје Солдатовића.

17

фебруар:

Председник Републике Српске Биљана Плавшић након дужег времена поново је у Банјалуци разговарала са шефом мисије ОЕБС и председавајућим Привременом изборном комисије Робертом Фровиком о припремама за организацију предстојећих општинских избора.

Председница Плавшић је изјавила да већ постоје неке пропозиције за одржавање избора те да је неопходно свако правило детаљно разградити да би се елиминисале евентуалне манипулатације.

Амерички амбасадор Фровик је нагласио да су нова изборна правила заснована на Меморандуму о разумевању који је потписан у Банјалуци 30. новембра прошле године, а потом је нагласио да тренутно постоје две општине са посебним проблемима, а то је Мостар и Бриcko.

Начелник Генералштаба Војске РС генерал-мајор Пере Чолић разговарао је у Бијељини са саветником Карла Билта за војна питања Јаном Форбезом о стању безбедности на подручју РС.

Генерал Чолић је упознао свог саговорника како тече реорганизација унутар ВРС у складу са Дејтонским споразумом.

Влада РС на Палама разматрала најпре закона о држављанству и имунитету, те Привременом закону о пасошима, који треба да усвоји Савет министара дејтонске БИХ.

18

фебруар:

Пред Великим већем Основног суда у Банјалуци настављено суђење мусиманском лидеру Алији Изетбеговићу, кога оптужници терети за кривично дела ратног злочина и геноцида против српског народа. Оптужници, коју је подигао јавни тужилац Небојша Панић, терети Изетбеговићу за ратне злочине против цивилног становништва, ратних заробљеника, рањеника, болесника и систематског уништавања цивилних и верских објеката на простору Републике Српске од стране мусиманске војске и парavojnih јединица којима је он командовао и издвајао наређења.

Суђење ратном злочинцу Алији Изетбеговићу почело је 24. децембра, а саслушана сведока 21. јануар 1997. године. На овом рочишту саслушана четири сведока. До краја суђења треба да се саслуша 297 сведока.

Пошто окривљенији није доступан српским властима судски процес се одржава у одсуству оптуженог за ратне злочине.

Председник Великог већа Основног суда је Драгица Глушац, заступник оптужбе је јавни тужилац Небојша Панић, а бранац окривљеног по службеној дужности је банјалучки адвокат Симо Томић.

Парламентарна делегација Републике Српске, која се налази у вишедневној посети Великој Британији разговарала је са државним секретаром Форин офиса Николасом Бонсом у Лондону.

Војна делегација Драган Калинић је упознао домаћина о политичкој и економској ситуацији у Републици Српској и притом се захвалио господину Бонсому на уравнотеженом и објективном приступу, који је имала Велика Британија према кризи у БИХ.

19

фебруар:

У Банјалуци председница РС Биљана Плавшић разговарала са холандским амбасадором Валери Слоутер.

Током једночасовног разговора, којем је присуствовао и потпредседник РС Драгољуб Мирјанић, разменења су многа питања. А истакнута је и потреба већег ангажовања холандске владе у пружању помоћи Републици Српској.

6. Већ неко
каже како
је лако уред-
ницима јер
сами бирају
тему, обим
текстова и то-
та тврђна

са здравим разумом могу да пишу иако како
желе (закон је моћност као што рекосмо
предвиђа).

И као што на почетку рекосмо, чије је лако
као што се чини. Од толико савари од
прошлог броја уредник ћадио ће у телефоне
у Оштарој Луци, те у закон о џачићевији јези-
ка и њиска. Савореџи савари неко ће реки
нада мислио да српски језик не може на
сједићи колосај.

И кончно није све сија око Владе као
што изгледа. Има и љубиља. Јубјета штраф
простојаних радника. Године ради се о пру-
гајачији која је сасвим несвесна ћелијашкој и
економској пренетици па и не знајуки поштова-
вајући је у први план. Ево да сајменено
само неколико наслупица одабраних савари које
су се недавно десиле. Можда ће било добро да
чишћајује свега чуднотамо са неким
активностима Владе, јер су много склони да
испитују ћелијију тврђени да се не дави
животним проблемима. То апсолутно није
штампа. Речимо неки дан, априликом боравка у
Оштарој Луци чујемо добру вијест.
Становници вели да је у том дигају ћелијине
која је остало од пејзажа Санског Моста
(српској наравно), председник Владе саворио
телефонску ћелијару. Године рекоше да јесу
што први телефони чудени још чије ће
двадесетак година, а други ћелијаре
радила чије су десет или десетак не видимо
разлога да толико чуднога.

Министарство за информисање шакоје
ради ћелијија. Прије неколико дана је
свим гласницама у РС послао јако писано
дебелим словима у коме је била министарка
(нема никакве везе са НСВКом) чујогорава
одговорне уреднике (који су други), јер бар до
сада чије ће јако чујију било којих новина
ништо нешиће да је иако неодговорни уредник да
се понашају у складу са законом, што да
новине штампају скапијама, коју смо на овим
српским простиорима постали са најчиним
тијеском. Јединој закон додуше не смислио
чијеници да је српска ћелија чистијена у
јеваковском изгледу, па да не биде забуне
предложено усвајање посебног закона који ће
ређују са читавим превођење ћелија.
Несиона и да не набрајамо данос и њихово
чекајање са законом. Ако смо се до сада
без и једне ријечи дајували да нам разбрата
и небрајају ћелије, чисторију, писце,
јесенике, ћелије, села, шуме, гробове, гробла
и ко зна штаје све још можда баш и нема
смисла јако ријечи штошиши око јеваковског
изгледа. За се јако разумијемо. Евакски
изглед је наш српски који и јевакови и
закон ће пребајају само да озакони равно-
правност јеваковског изгледа или само у
аустроским прилозима и ако аустро изриши
западија да се његов тексти објави у тој
варијанти. Е да ће у овом случају избјечи
јаку санкцију (видите санкцију и да и без
међународне заједнице) аустро овој априлици
изјављује да ће сада да надаје и чудујуће
жели да се његови априлози штампају
јеваковским изгледом јер су му тако говорили
и пречи. Што се ће свих осталих сарадника
они у складу са законом, а нарочито у складу

Министарства за информисање шакоје
ради ћелијија и ћелијија ојављује
чијеници да се само
на час осврну на вишестраначје у
Републици Српској. Нове ћелије и даље
ничу, регионалине дајују, неке свој простирају
јеваковију у ћелији "Хокемо Задади"
Републици Српској, и тако се наставља
установљавају. После "Задади" Републике
Српске, вјероватно ће неко штрафији
Вансалчуку републику Либертијас и све тако до
некависне штампе (јакој наравно).

Још да јуче су челици што нових
ћелијија док су били чланови неких других
говорили о малим ћелијама за велику изда-
ју. Па нека им буде. Иако неко посветиши
вишестраначја неком другом априликом, ако
најесто за сгодно, мада је вјероватније да ће
се у међувремену саме часити.

Главни и одговорни уредник

М. Радић

МОСТАР- ИЗАЦИЈА

Брчко

Pавно 14 месеци након потписивања мировног аранжмана за бившу или садашњу (свеједно) Босну и Херцеговину, распакован је, парцијално, додуше, и брчански „пакет“ око чијег садржаја су се плела скаковска нагађања и страховања. Мишљења у вези са „распакивањем брчанског пакета“ су мање-више подељена, и крећу се од оцене да се, практички, ништа ново није десило у вези са арбитражом међуентитетске, развојне линије у Брчком и статусом овог града (да је, дакле, остао статус кво“ и стање једногодишње неизвесности за Српску) до оцене да је „Рим укинуо Дејтон“.

Има, наравно, и других тумачења која кажу да олукама међународне арбитражне комисије о граничној линији у Брчком - било да је очекивана или неочекивана, оптимална или неоптимална (поволнија или неповољнија) за ову или ону страну - продукт Дејтонског реализма.

Ни мање ни више од тога. Дакле, ови тумачи тврде да се међународни арбитар кретао, углавном, у задатим оквирима мировног споразума, вешто барајући при томе (опет) познатим америчким „политичко-обредним“ предметима-штапом и шаргарницом. Остављањем, дакле, Брчког на једногодишњу дипломатску-политичку поледицу, међународни арбитар, или боље речено, његови (амерички) кумири - постигли су две ствари: оставили су довољан међупростор за „дисциплиновање“ српског народа и његовог руководства, и с друге стране, вештачки су створили политички, а можда и етнички пандам Мостару.

Међународној заједници, очиглено, треба једна мостарска противтежка и у Републици Српској како би сама пред собом и пред другима у сваком часу могла да оправдава своју јаловост на спајању неспојивог (Федерације на мостарској матрици) „аргументацијом“, како, ето, не иде добро не само у Федерацији, већ и у Републици Српској!

Дакле, сва је прилика да ће Брчко током ове године па све до марта идуће, бити намењена незахвална „мисија“ - мисија мултиетничког, мултикултуралног каквог све не „мулти“ спајају бивше Босне и Херцеговине, а „цемент“ за то су избеглице које се током тог периода морају вратити у овај посавски градин. Није ли тај циљ изразио и сам међународни арбитар, постављајући међународног супервизора у Брчком који ће управо надзирати и каналисати повратак свих избеглица у Брчком?

Ако се, дакле, „одлука без одлуке“ међународног арбитра у Брчком посматра из горњег ракурса - онда су сасвим у праву они који тврде да је она у складу са Дејтонским споразумом према којем су две „вентила“ остављена за покушај „реникарације“ Босне и Херцеговине - то су Мостар, и ево, сада Брчко. Најзад, није ли Дејтонским споразумом и предвиђен повратак свих избеглица на своја огњишта, и некаква солуција заједничког живота под танким босанскохерцеговачким кровом?

Останак Брчког у Републици Српској под једногодишњом међународном супервизуром (до 15 марта 1998. године) када ће бити донешена коначна одлука, свјежији је, наиме, компромис произошио јамачно, како ствари стоје, из духа Дејтонског споразума. Ова одлука могла би се тумачити и као „спуштање лопте на терен“, смиривање тензија када су оне најмање потребне, и штавише погубне. Најзад, и сама изјава међународног арбитра Роберта Овена у Риму „да овом одлуку није проглашен победник“ - довољно говори сама за себе и по себи. Зар није, уосталом и сам Дејтонски споразум сушта сублимација ове Овенове римске изјаве? Нема победника - победник је престанак рата, мир за све три стране, односно оба државна саветства.

Једно је јасно већ сада - укупне политичке, економске и друге прилике или би боље било рећи

неприлике у нашем ужем и ширем окружењу, и у првом реду дугорочна перспектива Дејтонског споразума - налажу нам (нама у Српској) мирно и достојанствено понашање и разборито чињење. Чињење хладном главом, на дуге стазе, а не никако смотивно и срем.

Брчко је било (или још јесте, до марта идуће године) дејтонски „пакет“ са помало тајновитим садржајем, пакет-изненађења. То што се он тек сада (делимично) отвара - волја је међународног фактора, али и последица минулих, мучних и какофоничних српско-српских односа. Треба бити објективан и поштен на то и признати. Да су ту односи тада (пре годину и више дана) били другачији, и ствари би сада стајале другачије. Али, готовом послу нема мање, како лепо каже она народна.

У складу са овим, арбитражно решење међуентитетске линије у Брчком и статусом овог града, пролонгираног на годину дана, и све евентуалне перипетије, симпатије или нездовољства у вези са овим „решењем без решења“ - ништо не треба посматрати изван иницијалног дејтонског решења, дејтонске парадигме за бившу Босну и Херцеговину. Сетимо се на овом месту и овом приликом, самог мукотрилог чина постизања Дејтонског споразума, јер њиме ниједна страна није била посве задовољна. Споразум је, ипак, потписан, јер бољег решења није било, или се није могло и хтело наћи.

Уосталом, шта је Дејтонски споразум него, пре свега, одређених (по српски народ окружних) међународних односа и околности, разломак (тренутно) поремећене равнотеже светских сила, продукт новог светског поретка којега неки, с правом или не, квалификују неофашистичким.

У склопу ових спознаних категорија треба посматрати и прихватити и „одлуку без одлуке“ арбитражне комисије у погледу Брчког. Свака друга визура у овоме тренутку била би нереална и кратковидна, а косила би се да дугорочном пројекцијом Дејтонског споразума, сведило се то некоме или не, јер то су факти.

С обзиром, дакле, на неповољни сплет међународних околности и умешаност међународног фактора у минути рат на простору претходне Југославије (да и не спомињем класичне расколе у српско-српској кући), државна делегација Републике Српске постигла је, ономад у Дејтону, и сада у Вашингтону (арбитражна комисија) максимално колико је могла. Можда је било и неких кривих или врудајућих корака, али било је много више лимитирајућих фактора, при чему никако не треба испустити из вида посебно један - постизборне компликације у Србији, чиме је дипломатско-политички статус и углед матичне државе (а тиме и српског народа у целини) поново био раслабљен, како би прецизно рекао владико Амфилохије.

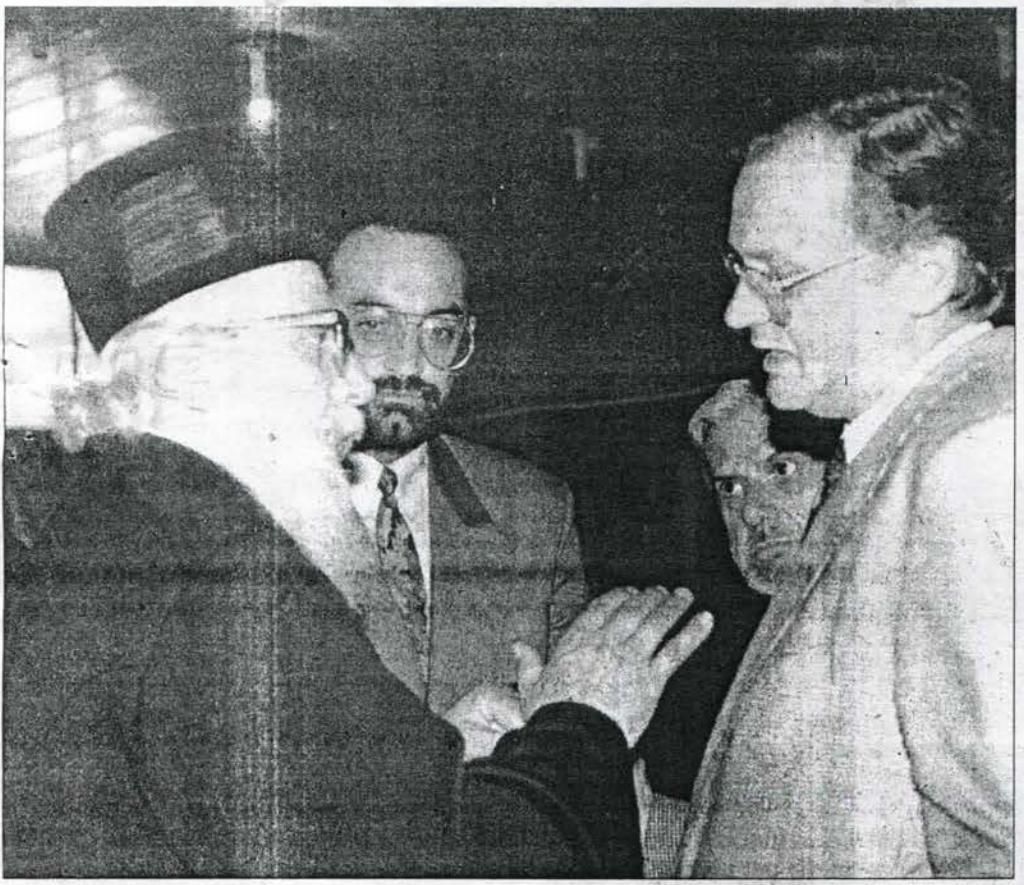
Зато волја веровати државном руководству Српске које, као увек до сада, чини максималне напоре да Српску успесно проведе дејтонском луком између силних Сција и Харбиди. При томе волја знати да међународни фактор, и не само он, већ и онај домаћи, на жалост, засигурно има испограмирану - на дугом или кратком штапу - „мирну“ или на неки други начин „реинтеграцију Српске у Босну и Херцеговину“, и зато сваки неконтролисани гнев становништва, „догађање народа“ у Српској - ишло директно на руку тим програмерима, што би имало кобне последице по српском народу западно од Дрине и Дунава.

Преосталаје једино да српска дипломатија засуче руке и да ради можда друкчијом стратегијом него до сада, и са мање грешака у корацима.

Анђелко АНУШИЋ

ТРИ БОЈЕ - ШАРЕНО

Српска политичка сцена, било да се ради о неким пуно ранијим временима или о данашњем времену увијек је на неки начин представљала живу материју, чак и када се чинило да је површина мирна.

С друге стране сваки политички потез, онај ко га је повукао, а поготово странка на власти тумачи као успјешан. То може бити логично али извесно није тачно

изгледао немогуће. Прије неколико дана је смитована вијест да је створено алтернативно вијеће министара (чак су подијелена и министарска мјеста) од странака с обје стране међундитективске линије, како се модерном терминологијом назива оно што би требало да буде државна граница. На целу тог самопрекламованог министарског савјета је г. Сејфудин Токић, а чланови су му поред осталих и г. Живановић, либерал из Бањалуке који је пред протекле изборе тврдо како ни у ком случају не напремава да ради на рушењу Републике Српске. Има и других који му праве друштво. Један од њих је г. Милорад Додик из Лакташа. Ствар вије и смешна ни највнија. Тим прије што иза њихових странака стоји страна новац и оних који финансирају програм наоружавања Федерације под називом Опреми и обучи, затим неке независне медије, супервизора са великим овлаштењима у Брчком и још пуно, пуно тога.

Не треба занемарити ни изјаву за сада анонимног представника ОЕБС-а који је изјавио могућност одлагања општинских избора за септембар. Додуше српски радикали су такву могућност најавили одавно не трудећи се да се крију из анонимности. Сигнали о могућностима одлагања избора осим тога нису скорашњи јер су самог почетка припрема за изборе представници ОЕБС-а одбјајали да се чисто вежу за било који рок око регистрације странака, предаје кандидатских листа и било чега што је политичким странкама значајно. Избори ће вјероватно бити одложени са образложењем да је потребно да се изврше темељите припреме како би се избегле грешке са прошлих избора. Неха наравно бити речено да је то покушај да се у

сваком случају мало шта се дешава случајно. На протеклим општим изборима (септембра 1996. године) учествовао је заиста импозантан број странака, коалиција и самосталних кандидата. Наравно циљ је био улазак у парламент, односно покушај освајања неке од значајних државних функција. Резултат је одавно познат. У Народној скупштини Републике Српске посланичке клупе су добили представници шест странака, овдашњих. Кажемо овдашњих јер су у скупштинске клупе сјели и посланици још три странке из Федерације иако њихове странке нису регистроване у Републици Српској. Како и зашто то је друга прича.

Но са приближавањем избора таласи политичких вода поново постају већи. Избори су у сваком случају с једне стране покушај дијела политичких странака да кроз веће учешће у власти покушају да реализују дио својих програмских начела, а с друге стране прилика коју опет појединци или неке друге странке чекају као могућност изласка из анонимности, макар и за кратко. Овде у Републици Српској све се додатно компликује и присуством међународне заједнице. У последње vrijeme, вјерда по угледу на већ одавно досадне штете Вука Весића и Зорана, и овде се најављује пандан коалицији Заједно само под другим, још неодређеним именом. Постоји могућност и других коалиција и не би било изненадајућа када би неке коалиције биле компоноване из новог мјешовитог брака странака из Српске и Федерације, ма колико то многима до јуче

међувремену нађе што прикладнија могућност за болији резултат федеративних странака на српским просторима. Када смо већ код тога ваља напоменuti да ОЕБС није прихватио ни један приједлог око дефинисања изборних правила који би ишао у корист смањења могућности за лажирање резултата.

Свима је већ одавно јасно да је Брчко давно остављено као јак метод притиска на Србе, иако су неки из државног врха покушавали да нас убиједе како је то добра одлука. Истовремено народ је уморан, осиромашен и потпуно окренут дневним проблемима преживљавања. На све се то у нама несклоном сјвијту рачуна. Влада није учинила скоро ништа да се ситуација промијени, или бар поправи у мјери у којој је то могуће, а чарно безакоње влада на све стране.

Срби су способни да трпе и истреје сваку муку, поготово ако је зарад државе па могуће да на ту карту рачуна и позиција. На ту карту су играли и прошири на претходним изборима, знајући додуше да поред њих постоји јака национална странка, Српска радикална странка, спрема да се због националног одрекне или бар одложи своје страначке планове.

Но треба ли рећи да ово није држава ни српских радикала ни владајуће странке, нити било које друге, већ држава Срба, па ако неко за себе већ тврди да се залаже за националну државу треба тако и да ради.

Али пошто је одлагање избора више извесно него неизвесно ове редове нећemo за сада користити као средство предизборне кампање већ више као начин да упозоримо да постоји тачка испод које се само пада.

У међувремену све се поново своди на игру живаца и ко може колико да издржи.

Иначе, ма колико се трудили да се из ових вртлога политичких немира, као народ, извучемо са што мање проблема, на крају се испостави да нас се свако мало сјете сви они којима требају разолници национално-патриотска оправданja за рješavanja властитих проблемa.

Постали смо нека врста неизоставног миљеа у националном доказивању браће преко Дрине. Ваљда се у том светлу може посматрати и изјава лидера Социјалистичке партије Републике Српске г. Живка Радишића дата поводом потписивања споразума о специјалним везама између Савезне Републике Југославије и Републике Српске. По чему су те везе специјалне тешко је рећи. Прије би могли констатовати да је тим споразумом Савезна Република Југославија, заправо коначно уважила постојање наше земље, али било како било г. Радишић је понесен, ко зна чиме све не, изјавио да је „споразум наставак добре сарадње Србије и Црне Горе са Републиком Српском која се показала у пуном сјају за време нељудске блокаде Републике Српске од стране међународне заједнице“ (парафразирано).

Споразуму су се изјасниле и друге странке, односно њихови прваци, наравно и Српске радикалне странке. Др Поплашен је рекао „да се нађа да и апстрактност и неконкретност и необавезујући карактер недавно потписаног споразума, простиочи из одредби Дејтонског споразума, из међународног контекста и међународних пријатеља и других наметнутих ограничавајућих фактора. Поред тога „др Поплашен је додао“, да се нађа да ће са осећајем братства и близости народа с обе стране Дрине, добром вољом режима у Републици Српској, Србији и Црној Гори изнанти права решења у којима ћемо уместо става да ће се расправљати о међудржавним односима, визама и сличним стварима, имати финишну границу и један економски, образовни и информативни систем.

Локални избори, владе у јенци. Брчко, споразуми... шареније најразличитијих збијања и политиканства. Низ догађаја који наизглед асинхроно егзистирају на политичкој сцени.

Поред тога хтјeli или не морамо се дотади збијања и у Србији и Црној Гори. Мило Ђукановић, актуелни премијер Републике Црне Горе, посљедњим изјавама жешетко је напао Слободана Милошевића оптужујући га за заустављање процеса демократизације у СРЈ као и некоректан однос федералног партнера према Црној Гори. Наравно ускоро је услиједио и контрапад посредством Радио-телевизије Србије.

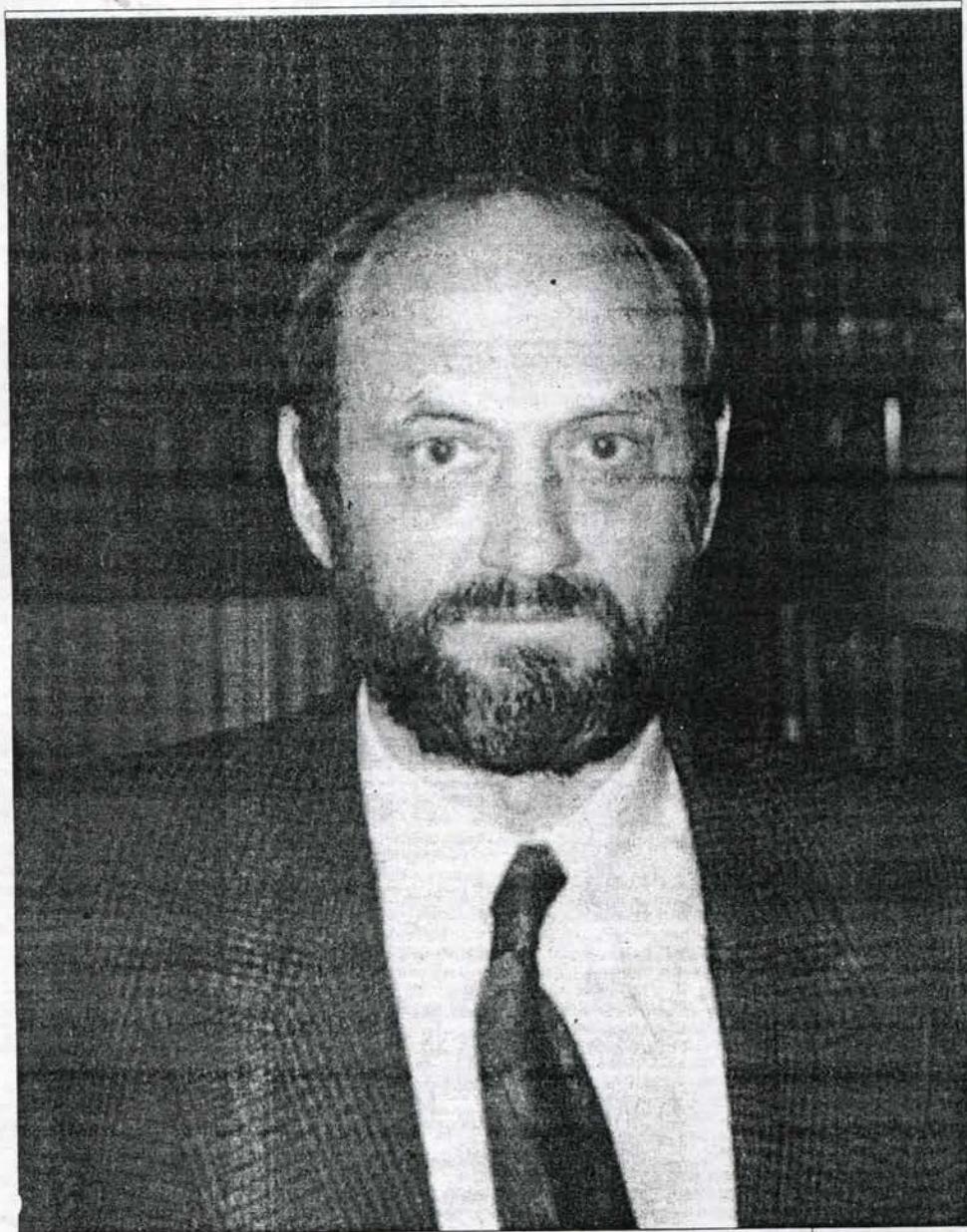
Србију цејају и по другим шавовима закazujuћi конференције са представницима, наравно нелегалним, шиптарске мањине. Са њима ће се ускоро, у Сједињеним државама сусрести лидери „српских“ парламентарних странака (СПО, СПС, ДС, ДЦ, ГСС). Упадљivo примјетно је да се на списку не налази Српска радикална странка. Тако ће интересе српског народа представљати Драгољуб Милуновић и Весна Пешић као маргиналне политичке личности, а нећe примера ради Др Војислав Шешељ као, лидер најачајне опозиционе партије у Савезној Републици Југославији.

Неозбиљно једују и изјаве Вука Драшковића о реконструкцији монархије под Александром II Карапођевићем, човјеком који до прије неколико година није знао говорити српски језик а сада претендује на престо свога оца, претјераног од стране комунистичког режима.

У броју боја које се преламају на онако малом простору вјероватно би се изгубио и Кинђојовски. Но ми смо навики и на већу збрку, па је најдати се да ћемо је ако не у потпуности схватити оно сигурно превазићи.

НЕПРИКОСНОВЕНА ДЕМОКРАТСКА ЈАВНОСТ

У кабинет г. Поплашена смо се дословно прогурали Непосредно пред повратак из британске престонице окупирали су га бројни страначки и државни сарадници. Затекли смо га за радним столом док је прегледавао обимне материјале и упознавао се са догађајима који су се десили у његовој одсутности.

- Не сметамо?

ПОПЛАШЕН: Не, ви сте увек добродошли.

- Како је протекло путовање?

ПОПЛАШЕН: Добро, наша парламентарна делегација примљена је на начин којим се заиста

исказује поштовање једној државној делегацији. Имали смо бројне отворене и рекао бих често и срдчне разговоре. Поред представника парламента, владе и форин офиса разговарали смо и са представницима српске дијаспоре, дописницима средстава информисања из Српске и Србије, а и југословенским амбасадором.

- **Како видите тренутну политичку ситуацију и процес демократизације у Републици Српској?**

ПОПЛАШЕН: Република Српска сада, очигледно у наредном периоду, неће бити у лакој ситуацији. То због тога што на једној

страни имамо Дејтонски споразум и арбитражну одлуку око Брчког који носе укус одређења неких великих сила да се државни елементи Републике Српске истопе и да се Српска реинтерпреше са нашим дојучерашњим непријатељима. На другој страни, још увек је присутан став југословенског и србијанског режима који је далеко од патриотског одређења. И, коначно, трећи момент који нас оптерећује јесте збир последица рата и тешко економско стање у коме се налази Република Српска. Уколико схватимо да наведене проблеме не можемо решити брзо схватићемо и озбиљност са којом треба да се поставимо у овом времену. На тај начин можемо се ухватити у кошти са свим тешкоћама и сигуран сам да можемо испливати на обалу која је наша и која нам годи.

- Поменули сте Брчко. Клуб посланика СРС РС је заједно са другим српским посланицима издао заједничко саопштење. Са становишта могућности у предстојећем једногодишњем периоду у каквој се ситуацији Брчко налази?

ПОПЛАШЕН: Одлика Роберта Овена, главног арбитра за БРЧКО има низ мањкавости. Пре свега она крши Дејтонски споразум, јер у том споразуму пише ако стране у конфликту не постигну споразум остаје стање какво јесте. А споразум нису постигли нити су арбитражну одлуку потписали представници Републике Српске нити Федерације БиХ. Уз то су прекршено и међународне норме (УНЦУ-ТРАЛ-унцитралови принципи) по којима се одлука може донети већином гласова, а на које господин Овен директно позива. Шта да кажем о још једном срамном писму Слободана Милошевића Роберту Овену у коме га он овлашиће да за своју одлуку уопште не мора консултовати Републику Српску. Поред тога новонаименован супер-визор (помоћник Карла Билта за Брчко) има огромна овлаштења па и могућност да суспендује Устав и Законе Републике Српске и прописе локалних органа власти у Брчком.

Али најважније је - и то је охрабрујуће да Брчко остаје саставни део територије Републике Српске и да од наше храбrosti и умешности зависи шта ће бити са овим градом, а рекао бих и са Републиком Српском.

- У СРЈ је дошло до смена власти у великим градовима. Коалиција Заједно је успела уз међународну подршку да збаци са локалне власти Социјалистичку партију. Да ли је то корак у процесу демократизације или смена једног аутократског режима другим?

ПОПЛАШЕН: У Србији је заиста исправљен флангрантни прекршај диктаторског режима везано за прошлогодишње локалне изборе. Сада уместо леве криминалне борисевичке диктатуре у већем броју великих градова у Србији имамо неспособну, корумпирну и инструментализовану локалну власт коалиције "Заједно". Једно злозамењено је још већим. Ту се ради о штети и за Србију и за српски народ у целини. Али и тамо се не може зауставити продор демократске и патриотске свести и демократске будућности Србије. У својој оријентацији и своме понашању српски радикали пре свега воде рачуна о томе.

- Како посматрате везу између Републике Српске и СРЈ. Шта спада у примарне елементе њиховог везивања?

ПОПЛАШЕН: У последње време односи Српске и Југославије су се донекле формално поправили. Али суштински квалитет није постигнут, а он се састоји у томе да се укупан српски народ и представници власти у српским земљама понашају (док то није могуће и формално реализовано) као да српски народ живи у једном друштву у једној држави. Томе би морали одговарати прописи, закони, образовни и информативни систем, економска интеграција, међународна политика итд...

У складу са тим морала би постојати карикатурална, а не права граница на Дрини, а за такво нешто постоји и реална могућност. Српски радикали су убеђењу да на тај начин треба гледати у време испред нас и да ће српски патриоти у том времену постићи своje основне циљеве.

- Део независне штампе у Републици Српској вешто је искористио последње догађаје у Српској радикалној странци да подметне тзв. раскол у њеним редовима. Ко-лико заправо у свему томе има истине?

ПОПЛАШЕН:
Најпре "независна штампа"?! Шта је то?

Нема никаког раскола у Српској радикалној странци. Постоји један број људи који се поводи тренутним афектима, који из тренутног расположења закључује о дугорочкој политики, један број уморних људа који мисли другачије и о циљевима и о методу страначког рада, а то су довољни разлози да они нестручни уобиличе своје политичко деловање или да се нађу у редовима странке која је ближа њиховом укусу и определењу. Заиста им желим срећу под условом да своје деловање изводе из демократских принципа и процедуре које нужно подразумева демократски уређено друштво.

Српска радикална странка као и свака друга озбиљна и велика политичка партија јесте подложна обновљању и чишћењу својих редова, а у складу са својим политичким принципима. Дакле то је један "природан" и нормалан процес и ми га као таквог узимамо. Једноставно идемо даље!

Морам да приметим да се ових дана и недеља чак појачао интерес за Српску радикалну странку и да су све учествује оцене којим је изражава поштовање за доследност у политици српских радикала.

- Па шта је, заправо, значило гласање за привремено седиште владе и због чега су тако гласали посланици Српске радикалне странке?

ПОПЛАШЕН: Посланици су на четвртом

заседању Народне скупштине Републике Српске, а везано за привремено седиште владе гласали онако како је одлучио Клуб посланика СРС РС на сугестију Извршног одбора СРС РС и других органа странке. Ни један није "искочио" нити учинио било шта самовољно. Уверени смо да смо поступили конструктивно у складу са програмском оријентацијом странке, а узимајући у обзир политичку корист или штету која је могућа, ако се поступи овако онако. Све остало је ствар недобронамерних шпекулација и

Мост и Грашово и Кључ итд... Дакле ситуација се значајно изменила. Али небитно, још увек смо уверени да је Бањалука место у коме државни органи Републике Српске могу радити најефикасније и најпродуктивније, али то је ствар промена Устава Републике Српске и определења појединих странака (нарочито укључујући владајућу странку) око тог питања. Ипак, то никада не треба губити из вида да је успех постигнут када главни град јединствене Србије буде Београд, а све остало је привремено, про- лазно решење на том путу.

- У Републици Српској и Федерацији БиХ у јулу ће се одржати локални избори. У каквом атмосферу ће Српска радикална странка наступити на њима?

ПОПЛАШЕН: У атмосferи која буде присутна, али сигуран сам да ћемо учествовати. Повлачење из избора које се оправдава љутњом због мањих или већих неправди само би нам штетило.

- Па јесте ли након свега, задовољни степеном који је до сада постигао процес демократизације у Републици Српској и укупно у югословенским земљама, те да ли је он више водио рачуна о интересима народа тих земаља или интересима светских сила?

узимање неког неважног детаља као битног. Сигуран сам да ће у наредном времену бити сасвим уочљиво да смо поступили на најбољи могући начин.

- Да не би било забуне шта је став српских радикала по питању престонице Републике Српске?

ПОПЛАШЕН: Питање је књига на којој се може одговорити искључиво књигом. У том погледу мало је постигнуто. Процес такозване транзиције тј. нестанка социјализма углавном је дигриран и контролисан из највеће прекоокеанске светске сile. Присутан је и покоји прст обновљеног немачког рајха. Све остale земље су у нок-дауну или на коленима. То је за сада тако да ће пословично зна наш народ свака ноћ је предуга да би једна свећа до зоре разбијала таму. У вези са Републиком Српском поред свих лоших страна ипак како - тако живимо у самосталној и независној Републици, отворили смо и процес демократизације, имамо и више страначки парламент у коме ћемо се за добра решења преирати, надам се да неће бити озбиљнијих конфликтака. Зле ствари морамо решавати на начин предвиђен законом и не смејмо учинити ништа што доводи у питање српско јединство и нашу слогу око базних националних и државних интереса. У томе видим нашу будућност.

- Шта је основни механизам на основу кога опозиција у Републици Српској може контролисати власт?

ПОПЛАШЕН: У овом распореду броја посланика у парламенту најважније се изборите за јавност рада државних органа и за демократски и критички рад јавних гласила, нарочито државне телевизије и радија. Дакле, демократска јавност. Друго, демократска јавност и коначно, треће, демократска јавност.

Огњен ТАДИЋ

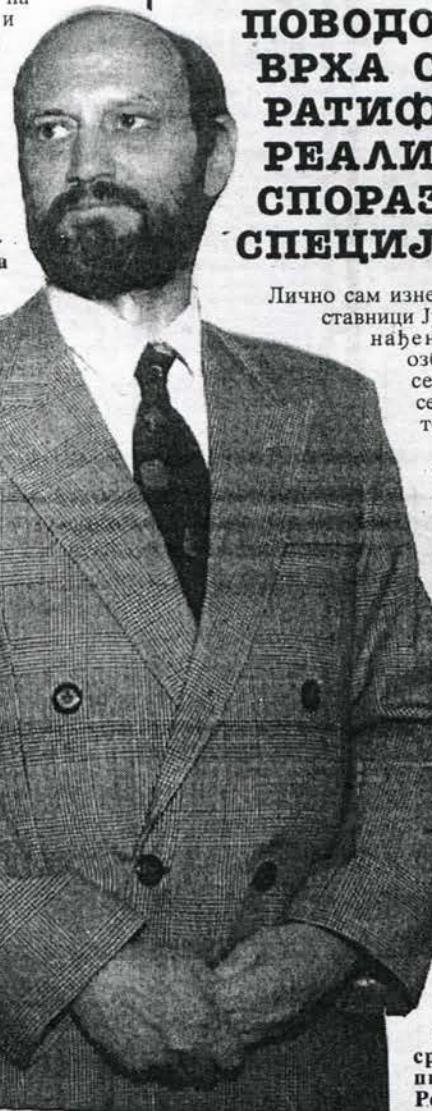
ПОВОДОМ РАЗГОВОРА ВРХА СРЈ И РС О РАТИФИКАЦИЈИ И РЕАЛИЗАЦИЈИ СПОРАЗУМА О СПЕЦИЈАЛНИМ ВЕЗАМА

Лично сам изненађен начином на који проблем виде представници Југославије и Србије. Али том пријатном изненађењу не сме изостати потребан опрез и озбиљност јер за то има много разлога. Као да се нешто чудно додило па се старији брат сетио млађег са пуним разумевањем и братском топлином.

Надам се да се не ради о празној реторици, пуком политичком маркетингу или вештом политичком маневру кога Западне Србе очекује хладан туш.

Било како било српски радикали ће будно пратити остварење сваког елемента споразума у времену процедурално и суштински и снажно захтевати његову пуну реализацију.

Тим прије што се ради о документу који је потпуно у складу са међународним нормама па је његова будућност у добром или злим рукама потписника тога папира.

СА КОНФЕРЕНЦИЈЕ ЗА НОВИНАРЕ

Др Поплашен је на конференцији за новинаре изјавио да је Српска радикална странка нездадовљана досадашњим радом Владе Републике Српске и њеним ефектима на пољу основе привреде. Такав рад је резултирао недостатком новца за финансирање основних друштвених делатности. Све је то резултат систематске редукције буџета која је последица криминала који влада не сужбија. У том смислу сматрамо да је потпуно оправдан штрајк просветних радника због свега тога. Скупштина би требало да се определи за реконструкцију и промену владе.

СРС је у дилеми да ли да изађе на изборе. Правила ОЕБС-а су лоша и неуважавају стварност. Ако будемо излазили учинићемо то самостално и са пуним листама у свим изборним јединицама.

Споразум између СРС и Републике Српске има политичке, а не националне мотиве. Служи С. Милошевићу за одржање на власти. Онакав какав је могао је бити потписан и између Албаније и Јапана јер не наглашава националну повезаност. Ипак представља корак напред у односу на претходно стање. Оно што је такође негативно је и сама чињеница да споразум кроз потпис Председника у Председништву БиХ, наглашава интегритет и територијални суверенитет БиХ, а не Републике Српске, закључио је Др Поплашен.

ПОПЛАШЕН: Ми смо се још 1993. године определили за Бањалуку. Додуше, у том времену западно од Бањалуке имали смо и Окучане и Глину и Плитвице и Книн и Дрвар и Сански

ПРЕСТОНИЦА ПОЧИЈЕПАЛА РАДИКАЛЕ

И ПОПЛАШЕН НА ТАПЕТУ

• Општински одбор СРС покренуо питање одговорности руководства странке на челу са др Николом Поплашеним због испољеног нејединства у посланичком клубу

БАЊА ЛУКА, 10. фебруар - Чланови Општинског одбора Српске радикалне странке Банја Лука покрећу су, на данашњој конференцији за новинаре, питање одговорности руководства ове странке на челу са др Николом Поплашеним, због испољеног нејединства у посланичком клубу СРС, на посљедњем засједању Народне скупштине Републике Српске на Палама, приликом гласања и изјашњавања посланика о приједлогу да Банја Лука буде ново сједиште Владе Републике Српске.

У саопштењу за јавност, које је образложено председник Општинског одбора СРС Банја Лука Срећко Бурсац, се каже да је, takođe, затражено од руководства СРС у Републици Српској да закаже лично сједиште Главног одбора ове парламентарне странке. На тој сједишићи не бити покренута иницијатива за изјављење из странке оних посланика који се приликом изјашњавања у Народној скупштини Републике Српске иницијативом придржавали програмских циљева и начела Српске радикалне странке.

Појашњавајући ову одредбу, председник Бурсац је подсјетио да је још на Оснивачкој скупштини СРС 1993. године у Банjoј Луци јасно и недвосмислено прецизирano да је опредељење српских радикала, а од тог принципа се још ниједном није одступило, да се Банја Лука као највећи културни, привредни и политички центар прогласи за главни град Републике Српске. Међутим, од тог универзалног принципа, који обавезује своје чланство и присталице СРС самоволјно су одступали највиши посланици из реда ове странке.

Наиме, како је прецизирano на прес-конференцији два посланика са подручја западног дијела Републике Српске, односно председник странке, по- председник Народне скупштине РС и председник Посланичког клуба СРС Никола Поплашени и посланик Пантелија Ђамјановић са тадајшњим членовима приједлог да сједиште Владе буде у главном граду, односно Банjoј Луци, док су преостала четворица посланика из источног дијела Републике Српске Мирко Благојевић, Мирко Петровић, Драган Јовановић и Мирослав Радовановић имали опречно мишљење, те су се уздржали од гласања, а то практичне значи да нису гласали у складу са поменутим програмским начелима странке.

• Везано за ток и припреме одржавања Народне скупштине Републике Српске, Изврšни одбор општинске организације СРС Банја Лука је са

даљњем констатовао да је дошло до цијеља власника посланичког клуба српских радикала и то по оном најједноставнијем - регионалном принципу. Посланици из западног дијела су гласали за приједлог да Банја Лука буде сједиште кабинета Гојка Кличковића, док су се преостала четворица посланика у СРС уздржали од тог приједлога.

Осврнући се на недавно одржану јавну трибину Извршног одбора општинске организације СРС Банја Лука је са задовољством констатовано да је овај скуп подативак. „Куд те воде Банја

Лука“ изјављује чланови из општинског руководства на данашњој прес-конференцији: Бране Радовановић и Дана Бранковић.

• Потош је велики интерес за понашање трибина, потврђен ставним телефонским позваницима од стране чланства и симпатизера странке, овај одбор ће на пријеме обавијестити све грађане Банје Луке, а посебно своје чланове о новим терминима одржавања серије трибина везаних за проблематику, коју су иницијали учесници претходне трибине, потврдили су представници СРС.

Радикали објављују серију нових трибини

Луко?“ изјавља велико интересовање у Банjoј Луци, али и изјавије јавности у Републици Српској.

Јавна трибина, која је одржана у препуној дворани Банског дворца добила је позитивну оцену од стране руководства општинске организације СРС, истакнуто је у поменутом саопштењу, али и у коментарима још двојице

Оци су се, међутим, суждржали од изношења нових детаља и евентуалних неспоразума унутар странке. За сада су се како кажу искључиво усредсрдили на страначку дисциплину, која је одбично нарушује нејединством у Посланичком клубу СРС у Народној скупштини Републике Српске.

J.P.

ПРЕВИРАЊЕ У СРПСКОЈ РАДИКАЛНОЈ СТРАНЦИ РС

ШПРИЋ ВИШЕ НИЈЕ РАДИКАЛ

Драган Јовановић, Никола Шпирћ

БАЊА ЛУКА

ДОГАДЈАЈИ СА ОДБОРАМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РС

ДОГАДЈАЈИ

ДОГАДЈАЈИ СА ОДБОРАМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ РС

Активности

ЗАСЕДАО ИЗВРШНИ ОДБОР

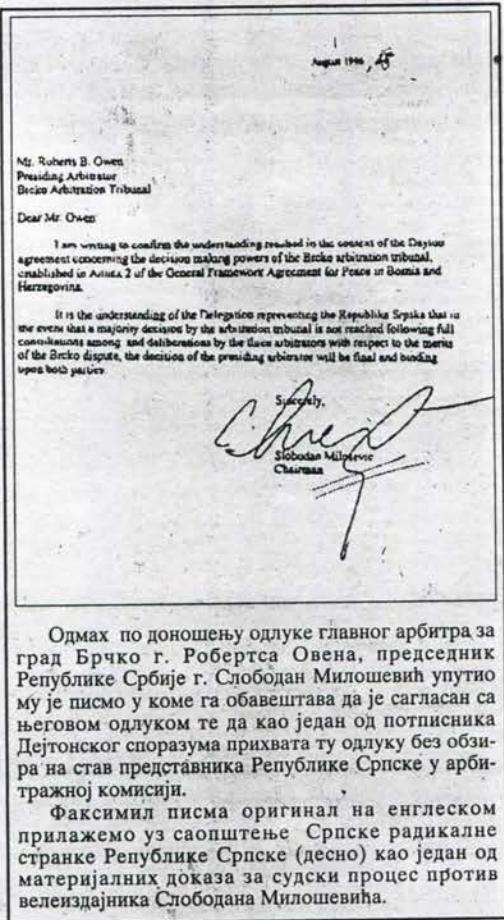
Усвојено саопштење српских посланика у Народној скупштини Републике Српске... из странке искључени Бурсаћ и Стевандић

На седници Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске одржаној у Бијељини 18. фебруара 1997. године усвојено је саопштење српских посланика у Народној скупштини Републике Српске донесено на њеном ванредном заседању одржаном у Српском Сарајеву 15. фебруара. Посланци Српске демократске странке, Савеза за мир и прогрес и Српске радикалне странке Републике Српске су саопштили да Република Српска није у потпуности задовољна одлуком Арбитражне комисије за спорни део међуентитетске линије раздвајања у области Брчко. Српски посланици су изразили наду да ће у свом коначном решењу међународна заједница определити се за јасно и трајно решење области Брчко као саставног дела Републике Српске, како би се тиме отклонила једна од најизвеснијих претњи почињавању Дејтонског споразума. За такав објективан приступ међународна заједница ће имати подршку свих политичких чинилаца у Републици Српској, закључује се у заједничком саопштењу српских посланика СДС, СМП, и СРС РС.

Извршни одбор Српске радикалне странке Републике Српске донео је и једногласну одлуку да се разреше свих функција и из странке искључе председник Општинског одбора из Бањалуке г. Срећко Бурсаћ и члан Главног одбора др Ненад Стевандић.

На конференцији за новинаре одржаној након заседања председник Извршног одбора г. Мирко Благојевић и потпредседник Извршног одбора Mr Miroslav Radovanović рекли су да је ова одлука донесена због грубог кршења страначке дисциплине односно ширења гласина о Српској радикалној странци и раду њеног Клуба посланика у Народној скупштини Републике Српске.

Г. Бурсаћ и др Стевандић су разрешени свих страначких функција.

Одмах по доношењу одлуке главног арбитра за град Брчко г. Роберта Овена, председник Републике Србије г. Слободан Милошевић упутио му је писмо у коме га обавештава да је сагласан са његовом одлуком те да је један од потписника Дејтонског споразума прихватио ту одлuku без обзира на став представника Републике Српске у арбитражној комисији.

Факсимил писма оригинал на енглеском прилажемо уз саопштење Српске радикалне странке Републике Српске (десно) као један од материјалних доказа за судски процес против вељеиздајника Слободана Милошевића.

ИСТИНА О ЛЕ ПЕНУ

Пренесено из „НИН-а“

Проходи Србијом вођа Француског националног фронта, сликао се, дао изјаве, говорио Србима и без скандала отишао. Осване сутрадан штампа сербска са насловима: „Фашист, десничар, ксенофоб у Србији...“ итд. Би ту, ипак, понеки изузетак. Зашто је важно? Јесам ли ја члан политичке странке његове? Нисам. Да ли замерам онима до којих вест није сама дотчрала? Не. Али, познајем тог човека. Сапутни мој давно ме с њима упознао. Обојица су Французи. И имајаху нека заједничка мишљења. Каје Ив, лепо српски, да није фашист у Србији хтeo.

1. Човек је из скромне породице, студентски лидер, има број политичких успон, једно приватно предузеће оставља му наследство, те постаје редак политичар (поред Де Гола и...) који француског грађанина, или члана странке неће плаќати.

2. Идеологија левог и десног можда у Русији или на Балкану нешто значи, или ова (енглеска парламентарна) подела у француској Петој републици има само стратешки смисао. Де

Голова Десница национализује највећу банку, а Митеранова левица је приватизује. Ле Пен одбија сврставање на полу лево-десно. Национални фронт има у свом саставу бивше „антифашистичке“ борце, његов вођа син је једног таквог. Ле Пен се и сам у шеснастој години пријељује покрету отпора.

Данас, његова странка дели оброке сиротини сваке вечери по Француској. Бори се против лажних емиграната (преправдите друге, подметачи бомби и они који јасно „мрзе Француску“). Сукоб са званичницима је у Де Голову идеја да се деколонизовани земљема плати дуг, те да се у Француску ови народи силом не доводе, осим ако неки од њих то траже (а таквих беше, јер је реч о сили која за собом није оставила беду већ просвршено и висок животни стандард). Други званични став: да се алжирска радица доводе и упошљавају као јефтина радна снага, а да се онда за њих прави „демократски плеоје“.

3. Расизам? Ко још не зна да је Француска земља која има политички, а не биолошки појам нације? У националном је грађанско, те

ова подела која се до краја XX века вуче по земљама Источне Европе, тамо нема значај. Французи ме често питају: зашто се Срби деле на националисте и на грађане? Никаква веза са односом урбаниог и плуралног. То је искључиво политички појам нације који не тражи чистоту крви, већ жељу да се живи у одређеној заједници. Већ дуго, Италијани, Шпаци, Португалци, Немци, Руси, Португали, Срби, Румуни, Мароканци итд. постају у политичком смислу Французи. Одржавају своју и француску културу и имају (што у Америци немају) право на два пасоша. Као држава-нација, не федерална држава, Француска смеће интегрише без опасности распарчавања. Национални фронт прихвата ову наслеђе, те је помињање расизма (који у Немачкој тридесет година реално постоји, или у виду гетоизација и данас у деловима Америке) потпуно ирелевантно. Сам Ле Пен ожењен је православним Грњићем, а величина руководства његове странке (реч је о јачем полу) припадницима различитих нација).

4. Основна идеја је неуништавање постојећих народа путем насиљног комадања или наметањем трговинских веза (с позиције сile). Одржавање у животу народа све доје природни историјски, демографски афинитет не створи нове. Борба за ујединену Европу, или Европу нација које сарађују и претачу се једна у другу према афинитетима. На ону у којој ће, уз неколико декрета, појам народа (језик и све што са њим иде) бити у произвољном року избрисан. Специфичност странке је Де Голов став: Француска, као европска сила, нема шта да тражи у НАТО-у. Главни партнери су, не Африка, већ Русија и Балкан.

5. Национални фронт је демократско биће које интегрише мишљења, фракције, струје и школе. Руководству то не смета да се одржи. Још је Де Гол говорио да држи на окупу земљу која има шест стотина врсте сирова. Унутар странке постојаје део католичких интегрист

РЕПУБЛИКА СРПСКА
НАРОДНА СКУПШТИНА
Клуб посланика Српске
радикалне странке

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Клуб посланика Српске радикалне странке оцењио је да је главни арбитар за област Брчко г. Робертс Овен донео за српску страну крајње неповољну одлуку.

ПРЕ свега одлука представља јасно кршење одредби Дејтонског споразума иако г. Овен све заснива на ничим доказивом непридржавању одредби Дејтонског споразума од стране Републике Српске.

Надлежност међународног супервизора који може да укине све прописе и законе Републике Српске у Брчком и нареди спровођење властитих одлука, говоре да је Брчко практично под међународним протекторатом, односно окупацијом. Исто тако лука Брчко се фактички ставља под непосредну контролу Владе у Сарајеву. Остављена је могућност да се арбитражним органима град Брчко преда властима у Сарајеву у марту идуће године.

Све ово говори да је у новом кршењу Дејтонског споразума српска страна крајње игнорантски третирана и да је на тај начин доведен у питање интегритет Републике Српске.

Посланци Српске радикалне странке, упозоравајући на чињеницу да нам је почњена неправда, позивају српски народ да врло озбиљно узме у обзир лоше последице које произлазе из одлуке г. Овена.

Посебно наглашавамо да представник Републике Српске у арбитражном трибуналу употребије није потписао моменту одлуку.

Истовремено г. Слободан Милошевић писмено је саопштио да се ова одлука г. Овена има сматрати пуноважном и да не треба узимати у обзир став арбитра из Републике Српске.

ПОДПРЕДСЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ РЕПУБЛИКЕ
СРПСКЕ

Проф. др Никола Поплашен с.р.

који у трагичном рату регрутује неколицину борца за „усташку ствар“. Та католичка интегристичка фракција, омрзнута у великом делу Француза (од капецијанских краљева антипапске државе), напушта, по својој одлуци, Национални фронт. Данашње чланство чине Французи, антифашисти лапци патристе и све већи број православних Француза, словенског или несловенског порекла. По социјалном пореклу издани аристократских породица гильотинирањима у току Револуције издани буржоазије, тј. револуционаре Французе, велики број словенске емиграције радника и младих до тридесет година. Данас посебно, ово је и странка најсиромашњих Француза.

6. Тачно је да је француске штампе показују одбојност при помену имена Жан-Мари Ле Пен. Али и то да је његова дијаболизација политички корисна, јер из погледа Француза отклања корупције и махинације текућих влада.

7. Бивши студентски вођа одмах подржава београдске студенте и изражава жељу да им се обрати (челени да виде и целе српску опозицију), као сили која се бори против „самовоље и диктатуре“.

8. Ле Пен скраја идеју да оснује тзв. ИНТЕРНАТ (пародија на ИНТЕРНЕТ с једне стране и коминтерновску интернационал с друге), слогу свих народа који неће да ратују, или ни да на мирни начин пропадају и преименовањем оду из историје. Циљ: очувавање света у његовој разноликости с естетском, моралном и психолошком предношћу.

Пошто сама припада породици у којој је у три рата било страдања и са очеве и са мајчине стране, у памет ми не би дошло да пружим руку некоме ко би по мојој процени могао бити обећање коначних страдања.

А бико ми историја демантовала, тражила бих да ће велико помиловање. Вечна особина психолога писца је да се не плаше речи.

Психолог др Мила Александровић-Николић.

Ред станује овдје

У почетку је било мало страха код запослених у општини. Мислили су долазе радикали и да ће их све отпустити и растерати. Међутим када су упознали радикалске страначке функционере код запослених се појавио додатни ентузијазам. Схватили су намеру радикала да буду до краја објективни, коректни, да не постављају питање које члан које странке, ко је какве вероисповести и националности. Ми у сваком гледамо грађанина било да је општински службеник или неко ко се нађе на другој страни шалтера.

П

осле неколико кругова локалних избора на ужем подручју Београда формирано је седам општина. Међу првим општинама где су одржане конститутивне седнице и где није било бојкота од стране одборника који су у мањини је Скупштина општине Земун. Већ првог дана засукавши рукаве радикали су показали да се многе ствари могу мењати без напрезања и без неких додатних финансијских средстава. Прво што су учинили је реализација општине као сервиса грађана. Грађани може да уради све оно што је у складу са законом, а оно што општинари морају да ураде оно што је у складу са прописима. Радикали су затекли ситуацију у којој је било доста превазиђених и бирократских схватљавања функционираша локалне власти. Чак остатака аустроугарске школе. Одмах су почеле промене. Саопштено је свим службеницима који раде да увек морају бити ведри, наслеђани и љубазни према грађанима. Ако неко тог дана није добре воље или расположења онда иде на боловње.

Потписан је уговор с РАС банком која је отворила и банкарске шалтере у самој општини тако да грађани на једном месту могу обавити све своје послове. Радикали су већ у почетку конципирли Земун као огледну општину. На примеру Земуна показују како би сутра изгледала власт у целоти Србији. У Земуну шалтери морају да раде целог дана. Јер ако грађанин ради осам сати онда не може да произвољно напушта радио место.

Таквим односом постигнут је двоструки ефекат. Оправдано је поверије које су грађани указали Српској радикалној странци и мотивисани су запослени у општинским службама.

Председник општине Др Војислав Шешел у току једног дана (петак је предвиђен као дан за пријеме) прими и до стотину и педесет грађана. Наравно труди се да им помогне колико је у његовој моћи. Некада у неким специфичним случајевима када је реч о некој посебној радњи квалификацији упути писмо директору неке фирме.

Од доласка радикала на власт решена су нека питања која су у ладицама стајала и по 5-6 година. Примера ради дошло је до узурпације црквене имовине и у једној од њених зграда сместила се једна група пијанаца рег истрована као певачко друштво. Тамо су се окупљали и пијанчили. Када су општински службеници ушли у зграду тамо су затекли око 200 флаша. Таква ситуација је трајала шест година. Црква се обраћала општини, општинске службе нису биле заинтересоване. У 9.30 часова Др Шешел је сазнао за тај случај, размотрio спис донио решење и у 12.00 часова истог дана оно је било извршено.

Низ проблема је везан и за међуљудске односе. Неколико комшија ту же се међусобно због бесправне изградње. Криза и исташица су основни разлог због кога власт мора имати крајње разумијевање за поступке својих грађана. Радикали су одлучили да ништа неће рушити јер било какво рушење, најчешће с муком направљених дворишних објеката и сл. значило би заправо слепо спровођење прописа и стварања стања које је заправо супротно узлој коју ти прописи имају. Не треба посебно наглашавати да сваком грађанину посвећује једнака пажња. За ову општину је важило правило да све може и ништа не може. Не може ако грађани покушају неки проблем да реши редовним путем, а може ако „подмаже“ на правом месту. Простор за корупцију стварају спорошћу, нутањем или свесним кршењем закона.

Домаћинска власт

У првом броју „Земунских новина“ грађани су позвани да о сваком случају незаконитог или несавесног поступања општинских службеника или узимању мита обавесте општинско руководство. Темпо рада служби и контрола који су уведен елиминисали су досадашњу инертност служби, па самим тим и могућност корупције. Многи службеници нису издржали тај темпо па је применеен нагли пораст броја боловања. Ко не буде могао да се прилагоди таквом начину рада, по свој прилици мораће да потражи ново радио место. Већ првих дана откријена је и једна криминална афера везана за рад општинске изборне комисије у којој је нанета велика штета буџету општине. Због тога су окружном јавном тужилашtvu поднете тужбе против судије Владимира Илића и Радмиле Шакић председника и секретара Општинске изборне комисије, који су незаконито и без ичије контроле по свом нахођењу располагали са 400.000 динара.

Набавка потрошног канцеларијског материјала по дупло нижим ценама него раније, потпуно укидање трошка репрезентације који су у 1996. години

износили око 40.000 динара, свођење на минимум употребе службених аутомобила, због чега је једно возило као вишак и продато, ригорозна контрола материјалних трошка, најбоље говоре о домаћинском односу који је постао правило понашања у општини.

Највећи успех у првих месец дана представља удвостручување прихода Јавног предузећа „Пословни простор Земун“. У пословни Фонд овог предузећа унето је више хиљада квадратних метара пословног простора који до сада није искоришћен или није био наплаћиван јер су корисници били под заштитом општинских монхија.

Наплате већ издатог пословног простора постала је редовна, а онима који се навикавају да не плаћају припремају се отказни уговори. Све ове мере утичу на већи прилив новца у буџет општине и наговештавају да више неће моћи да се деси да се од новца грађана Земуна купују мобилни телефони и пејџери за општинске функционере.

Информисање

Објективно информисање је један од основних циљева Српске радикалне странке, а како се то у пракси примењује најбоље показују „Земунске новине“. Све општинске активности стављају се на увид јавности. Сви конкурси за запошљавање, продају или доделу плацева, закуп пословног простора објављују се у овој општинској новини. Новине коштају свега три динара иако су луксузно опремљене и излaze на преко 60 страна.

Земунска општина

Равномерно изборном успеху је извршена и подела простора у листу. Договорено је да две стране користи Српска радикална странка, две стране Српски покрет обнове и две стране Социјалистичка партија. По једну страну добијле су странке које имају мање од пет одборника то су Демократска странка, Демократска странка Србије, Грађанска савез Србије и Југословенска удруженja левица. Они имају потпуно одређене руке у уређивачкој политици на тим страницама. Могу да објаве било шта. Главни уредник новина је Огњен Михајловић, дугогодишњи новинар РТВ Сарајево, Српске телевизије из Републике Српске и низа патриотских новина.

Странке

Друге странке и одборничке групе немају разлога за незадовољство. Један од првих потеза који је направљен је издвајање три канцеларије у самој згради општине и стављање тог простора на располагање странкама. Поставља се питање због чега радикали имају овако коректан однос према супарницима. Лидери странке кажу да је то због тога што желе да све странке владају или опозиционе буду странке унутар система. Желе увек да имају дијалог са свим другим странкама. Они су сада опозиција, али ми тим својим односом према њима показујемо како бисмо желели да се они односе према нама ако нам се једног дана улоге замене. Или како би

иначе требало да се односи власт према опозицији“, каже др Шешел.

Програм

Српска радикална странка има и одређене приоритете који ће се решавати у наредном периоду. То су стављање у функцију Народног позоришта у Земуну. Иако општина нема надлежности према здравственим установама, на основу процене, о неопходности отварања породилишта биће пронађене могућности да се породилиште стави у функцију у најкраћем могућем року. Земунска села која чути читав низ комуналних проблема неће бити запостављена и већ је направљена листа приоритета за свако село. Недеље је водовод, недеље подземне воде, недеље путеви... Ново општинско руководство уверава да доказат на власт није циљ већ средство да се оствари политички програм Српске радикалне странке. Јасно је да су могућности општинских власти ограничene, али и постојећи оквир довољан је да покаже способност, ефикасност и поштевење.

Тренутно траје пројекат реконструкције крова дворане „Пинки“. Нови директор спорктског центра је Александар Вучић, генерални секретар Српске радикалне странке, један од најбољих студената у историји београдског Правног факултета (тренутно на постдипломским студијима) и народни посланик у републичкој скупштини. Поред свега тога г. Вучић је својевремено нашао места у свом животу и да се као добровољац пријави у Војску Републике Српске. Пун ентузијазма ухватио се у коштица са овим проблемима и остварио озбиљне резултате. Пинки је заиста кренуо из кризе у којој се налазио неколико година и постоје велики изгледи да постане оно што је требао да буде.

Радикали полазе од претпоставке да када се нешто ради и остварује се профит, запошљавају се људи, а и држава има користи, јер кроз порезе има повећан приход. Даље битно је да се становище нешто ради. Земун по њима треба да буде једно велико градилиште. Ако држава нема новца да финансира изградњу треба отворити врата приватном сектору.

Привреда

Привреда у општинама Београда је под непосредним управом градске скupštine, међутим Српска радикална странка се труди да непрестаним притисцима натера градске власти да више пажње обрате великом предузећима на територији града, али пре свега општине Земун. Милан Панић је примера ради готово без динара преогрео „Галенику“. Замајавао је раднике неким празним обећањима. У почетку је чак исплаћао неке дивиденде, да би им замазао очи, а онда је и с тиме престао. Чак им је тражио да врате акције наводно како би им издао нове. У питању је велика превара и преко „Земунских новина“ већ је отворена афера. Од тога се неће одустајати.

Све у свему може се закључити да ће нова локална, радикалска власт учинити све што је у њеној моћи да у доволни интересима грађана Земуна. Она ће увек у правом смислу речи бити сервис. Циљ је да се пре свега сужбије криминал, корупција и мито.

Упадљиви ред који влада земунским улицама и просто нападно обраћа пажњу посетиоцима обе београдске општине, не оставља пуно места за неформалности и празне ходове тако добро познате из неких ранијих времена, оставља утисак да пријес који траје у Земуну представља не само за његове грађане већ и грађана широм Србије, а и Републике Српске један мотивирајући подстrek. Земун је нова нада која нам показује да у општем хаосу који влада српским државама има могућности за изласак из васкопликих криза. Земун је светлост на крају тунела која је оборила масу, непрегледну и сиву, лажи и оптужби на рапчу Српске радикалне странке наше народе. Психички притисак који је непрестано вршен на умове наших сународника, па и нас самих није само ослабљен већ и срушен појављивањем једне конкретне, аргументоване супротности. Није тачно да Срби нису способни, није тачно да су они дивљи криминалици, силеци и лопови. Није тачно да је све пропало и отишло у неповрат. Има снаге, има ентузијазама. Идеја је жива. Уз ред и рад све је могуће постићи. Треба само изабрати праве и поштене људе који у власти не траже могућност за задовољење својих фрустрација. Једне којима је власт средство за реализацију програма којим је заувек излазе из комунистичке луднице. Треба размислити, видети све што треба да се види, и одабрати.

Грађани Земуна су одабрали, надамо се да ће ускоро и грађани Србије. А онда попак један по један пада са нашим непријатељима. Па макар се налазили и са друге стране шалтера као што је то донедавно био случај у сада радикалском Земуну.

Драган МАРКОВИЋ

ТРАДИЦИЈА ИМПЕРИЈАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Четверочлана делегација Републике Српске предвођена председником Народне скупштине Републике Српске др Драганом Калинићем боравила је у петодневној посети Уједињеном краљевству Велике Британије и Северне Ирске. Као гости британског министарства иностраних послова имали су прилику да се сусретну са представницима државних органа, парламентарних група, крупног капитала и сукобљених страна у Северној Ирској.

До међународног признања је веома тешко доћи, али када се иде тим путем најбоље је то учинити честим међународним контактима са утицајним представницима како политичких тако и економских група кругова светских велесила. Због свега тога и позив који је британско Министарство иностраних послова упутило Народној скупштини Републике Српске да учини посету британском острву дошао је као видан резултат укупне дипломатске активности те јасно изражене намере представника Републике Српске да постигну трајан мир на овим просторима.

Републику Српску су представљали председник Народне скупштине др Драган Калинић, потпредседник Народне скупштине др Никола Поплашен, председник Клуба посланика Српске демократске странке др Војислав Максимовић и председник Клуба посланика Савеза за мир и прогрес др Драгутин Илић. „Кватро докторис“ су се 16. фебруара укради у ЈАТ-ов авион и упутили ка једној од светских престоница како би успели да постигну што квалитетније дипломатске контакте и убеде своје саговорнице у нужност и оправданост постојања Републике Српске.

Већ првог дана било је јасно да су заиста добро дошли. Представници круне су их третирали као званичну државну делегацију у посети. Сам програм који им је био предочен, остављао им је веома мало слободног времена јер се требало сусрести са представницима свих битнијих центара мочи. Наравно, чланови делегација, а посебно др Поплашен, као представник и Српске радикалне странке, примили су знатан број наших иселеника и лидера српске емиграције. Ови разговори нису били део протокола, али су често били много занимљиви.

Но вратимо се протоколу.

Српску делегацију је прво примио сир Николас Бонсor, државни секретар за иностране и послове Комонвелта. У срдачном и пријатељском разговору др Калинић и др Поплашен су упознали сир Бонсora са актуелним проблемима у имплементацији мировног споразума у процесу демократизације.

Наглашено је да је српска страна у потпуности спремна да преузме терет својих обавеза, али да при томе мора бити доследно поштован Дејтонски споразум као основно полазиште у решавању кризе на просторији Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Равноправан третман свих страна мора бити минимум у предузимању било каквих корака на уступљавању и реализацији било политичких или економских програма.

Сир Бонсor се у потпуности сложио са примедбама наших представника и нагласио да британска Влада мировни процес гледа, не као покушај да се успостави доминација било које стране, већ као начин да се дође до трајног мира који ће обезбедити стабилизацију политичких прилика у том региону. Др Поплашен је изразио наду да постоји сви услови да британска круна прихвати постојање Републике Српске као нужност у задовољавању минимума националних интереса српског народа као једног од најстаријих припадника европске заједнице народа. Сир Бонсor је након тога уверавао чланове наше делегације да могу рачунати на објективност гledиšta и полазишта политике Лондона не само према Републици Српској већ и према том региону у целини. Договорено је да се сир Бонсor као и други чланови кабинета подржавати британска улагања у овај регион, наравно у оном тренду у којем се буде одвијао и мировни процес.

Важна посета која је након тога уследила је била и аудијенција код г-ђе Бети Бтуројд, председавајуће Дома представника британског парламента. Атмосфера у којој су одржани разговори је само потврђivala одличност доманина да представник Републике Српске третираја као легалне и легитимне. Као председавајући у Дому представника г-ђа Бтуројд је показала пуно разумевања за све проблеме који настају у процесу демократизације и задовољавању демократске процедуре. Наша делегација се упознала са начином рада британског парламента и имала прилику да лично присуствује једном од његових заседања. Баш у том тренутку британски премијер сир Чон Мејцор је одговарао на посланичка питања, а након тога и учествовао у живој прелици са војном најаче опозиционе партије и једном од традиционалних британских партија (Лабористичка партија) г. Тонијем Блером. Сама атмосфера која је влада у том тренутку у згради парламента одавала је сву озбиљност демократског сучељавања у ставовима, и поред низа пре свега стилских одлика та озбиљност није била засећена. Но др Поплашену се није отео и један занимљив детаљ. Сала у којој се одвијају заседања парламента подељена је једном жутом линијом која видно дели део просторије намењен за опозиционе посланике од дела намењеног за посланике владајуће партије. Образложење је наравно уследило. Наиме пре више од двестопедесет година један опозициони посланик је мачем пробио трубух једног од министарева. Трагичан догађај је био довољно упозорење за наредна поколења и одлучено је да због превенције више не треба долазити до мешања посланика опозиције и власти. Наравно, за време заседања парламента. Иначе да је то мешање јако прихватљиво и присутно показало се убрзо јер су нашу делегацију заједнички примили представници Конзервативне и Лабористичке партије. Разговор који је вођен овог пута не само између представника земаља већ и политичких идаја и програма показао је да је изузетно значајно постићи снажне контакте на поли-

тичкој сцени светских сила и тиме разбити табу о некооперативности српске стране. Као и са сир Бонсором договорен је велики број заједничких, будућих контаката из којих би на једној страни произшло активно лобирање за економску помоћ и улагања у Републику Српску, а на другој учествовање у обнови и развоју наше земље. Наглашено је да су британски политичари у потпуности свесни да би економско сиромаштво деловало као ретроградан процес у односу на демократизацију посткомунистичких земаља у транзицији. Због тога морамо, рекао је представник Конзервативне партије, омогућити народима бившег социјалистичког блока да осете благојети савремених друштвених и економских

односу. Посебан куриозитет је била аудиција код лорда Карингтона. Као добар познавалац прилика у бившој Југославији лорд се интересовао за прогнозе наше делегације. С обзиром да је упитана била мешовита делегација представника различитих партија дошло је и до неколико различитих оцена, али које су се подударале у ставу да се ради о проблему које пре свега треба да реши српски народ у Србији и тиме му се омогући слобода у одлучивању и избору сопствене власти. У једном тренутку лорд је упитао: „Па ко ће победити?“ Др Поплашен је рекао: „Ја!“ Лорд је био изненађен па је видио увесељен трајно појашњење! Др Поплашен је рекао да припада најачкој опозиционој партији, Српској радикалној странци, која има озбиљне изгледе да преузме, на следећим изборима, веома велику улогу у вршењу власти. Лорд Карингтон је с одобравањем прокоментарисао ову констатацију. рекавши да ма ко год победи битно је да то буде снага која неће зауставити демократизацију, иако је наравно међународни заједници свесни да се тај пут може пресићи на више начина. Лорд Карингтон је takoђe истакао да је највећи проблем са којим се он сукобљавао приликом вршења своје дужности у бившој Југославији био изазван неразумевањем и „глукошњем“ од стране поједињих носилаца политike САД и Европске уније.

У току петодневног рада било је предвидено да наша делегација посети и амбасаду Босне и Херцеговине. Др Калинић је инсистирао да се на наше представнике не врши било какав притисак у том смислу јер би то свакако негативно утицало на сам ток посете. Образложење које су при томе прихватили домаћини односило се на нашу тврђду да то није и амбасада Републике Српске јер није устројена на принципима Дејтонског споразума. Но наша делегација је посетила амбасаду Савезне Републике Југославије. У вишечасном разговору са г. Мишошем Радуловићем, амбасадором и његовим сарадницима, г. Радуловић је изразио дивљење јединству које су показали наши представници приликом промовисања Републике Српске код Британских власти“. Овај контакт је изузетно битан је отвара могућности даље сарадње која ће, надајмо се бити крунисана успесима на политичком, економском и дипломатском пољу“, рекао је г. Радуловић.

Иначе, поготову у разговорима са економским експертима, који су често били и непротоколарни, показана је извесна бојазност.

Улагаче капитала је озбиљан посао и тражим стабилно подручје. Но да нестабилних подручја има и у британском „империју“ показао је и пример Северне Ирске. Скоро тридесет година на овом подручју воде се огорченчи сукоби између јединица британске војске и полиције и припадника ирских милитантних група организованих, политички у Шин Фејну (Ми сами) и војно у Ирској републиканској армији (ИРА). Протестантска већина доминира над католичком мањином и под условима отворене војне ангажованости врши се притисак, понекад раван и дискриминација. Ова посета ће свакако остати у сећању, али пре свега због дисахармоничке слике свог бљештавила бритanskog парламента у који се годишње улаже око двеста милиона фунти и белфастских рушевина подељених неизгледним зидом „украшеним“ бодљиковим жицом. Док је наша делегација пролазила кроз Белфаст на путу ка седишту једне од највећих светских организација које иначе финансирају провладине фракције наилазила је на бројна борба возила и војне патроле“.

У једном тренутку проши су покрај два британска војника који су се кретали леђима окренути један другом и са оружјем спремни за дејство“, каже др Поплашен.

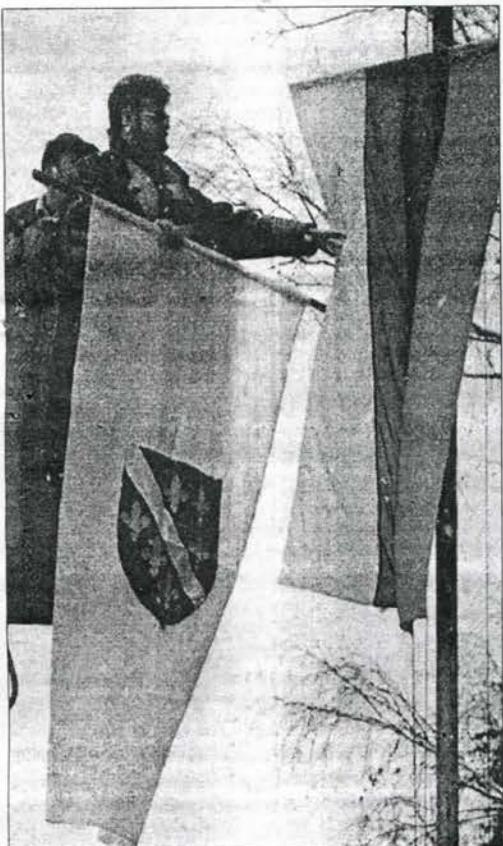
Да ли се уопште може видети коегзистенција преко шестостепарску високог бетонског зида (додуше лепо искланог) и поред рампа којима су пресечене све комуникације, од 21. часу па до 7.00 часова. У таквом стању презбетаријански свештеник Рев Рој Меги и католички свештеник Гери Рейнолдс, затворени у седишту мировне организације, иначе смештено на самој линiji поделе, изгледају у најману руку као активисти једне од марксистичких хелија какве су на западу постојале педесет година, трајеши у, пуким, најчешће аргонтичким комуникацијама сукобљених страна, одговор на сирову и жалосну стварност.

Но општи утисак је свакако везан за снагу којом одише британски парламентаризам који ако не можемо копирати у материјалном смислу (један посланик има годишњу плату од 40.000 фунти и плус толико за трошкове) оно бар можемо његове демократске процедуре.

Милорад ПОПОВСКИ

СПИРАЊЕ ОБРАЗА

Престанком рата у бившој Босни и Херцеговини и конституисањем две равноправне државотворне целине Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине многи, Срби, који су за време рата из Београда или окупiranog Сарајева "грактали," о пропасти српског националног концепта, нашли су се у пат позицији.

Овај текст вероватно не би никада ни био написан да прелистајући штампу нисама нашао на два занимљива написа још занимљивијих личности из политичког живота наше свакодневнице. „Независне новине“ из Бањалуке недавно су у својој редовној рубрици коју иначе попуњава Др Ненад Кецмановић, бивши ректор сарајевског универзитета и председник Савеза реформских снага за Босну и Херцеговину објавиле пописан (како то само они знају) наслов у коме кажу да „Маргинализацијом Срба у политичком животу мусиманско-хрватске федерације Пале виде своју шансу у осамостаљењу Републике Српске.“ С обзиром на чињеницу да је властита именица једне мале сарајевско-романијске општине постала (бар у језику „Независних новина“) синоним за негативне појаве текст ми сам по себи и није био толико занимљив те сам га летимично прогледао и углавном забишао. Но како ми је при руци била и штампа из мусиманско-хрватске федерације нашао сам на наслов сличног смисла. Текст је објавио сарајевски „Свијет“, а аутор му је Владислав Мировић, дугогодишњи уредник „Ослобођења“ и један од експонената Српског грађанског вијешта из Федерације Босне и Херцеговине. Улазећи детаљније у садржај тих написа (а то сам учинио с озбијом да ми заинтересирали њихова повезаност) уочио сам значајну паралелност у приступу проблемима савремених националних заједница на овом подручју њиховим односима. Тачније свеукupna оцена њиховог садржаја могла би се одредити као покушај правдана глупости којом су обиловали ставови антисрпске коалиције у суштини формиране од стране сајмишта Срба. То би било нешто као када причате са неким старијим комунистом о прошлим временима и он вас све време убеђује како су комунисти заправо били у праву, не због тога што он заиста тако мисли већ због тога када би признао све те глупости његов живот не би имао никаквог смисла. Битно је да је он у праву и да није живо улудо, па макар због тога сви ми заправо испали будале и наставили путем пропasti. Наравно да је неко том истом дједу некад понудио место под сунцем националне револуције он би га ради прихватио причао о томе како се само будале не мењају. И тако др Кецмановић, Лазовић, Пејановић и у остalom и сам Мировић настављају узлудне разговоре за који се места може наћи у само још понеком екстравагантном магазину финансираном из власничких фондова. Они сами по себи и не били толико занимљиви да тема о којој пишу није део једног од највећих српских страдања. Полазећи од принципа мултинационалне БиХ Кецмановић и Мировић постављају питање положаја Срба у Федерацији БиХ. Др Кецмановић полази од тезе да се у БиХ дешава апсурдна ситуација због тога што Срби испуњавају циљеве мусиманске политике, а мусимани се понашају у складу са наводно „најрђним плановима велико српских националиста“ (конструкцију није срочно др Кецмановић, али да бих вас поширео масе појмова усвојио сам једну стандардну конструкцију под коју се може подвести и писање др Кецмановића). Др Кецмановић закључује да је нелогично да док се на једној страни мусимани заједно са мултиетничку БиХ, на другој Срби за једнонационалну Републику Српску у склопу првих налази свега један посланик српске националности, Миро Лазовић који је иначе био тек девети на листи грађанске Здружене листе, а у склопу других редово присуствује двадесет посланика што мусиманске што хрватске националности и то као представници националних странака. У најмању руку овакво запажање и изазивање оваквог питања било би наивно када се зна порекло не само тог већ и осталих замешатељства у нашем „бујету барута“. На другој страни Владислав Мировић поставља питање положаја тзв. „федералних Срба“ који су као популација од око 100.000 људи што је једна петина од предратног броја Срба на простору који данас заузима Федерација БиХ, постали обични кусур у намирању великог националног рачуна. Правдајући политичко спливило, своје и својих ментора, Мировић каже да су „управо они са Пала изнутра мрсли прљаве етичке рачунице.“ Занимљиво је да се име те мале општине поново јавља као синоним за негативности. „Крајни циљ паљанске политичке“ наставља Мировић цитирајући Мирка Пејановића је исељавање свих Срба из Федерације БиХ, то јест стварање етички чистих територија као свака свих великосрпске шовинистичке и фашистичке политичке. „Србима у Федерацији“ поручује Мировић још је и подношљиво док о њима одлучује Алија: гдје би се провели када би им Момчило кројио судбину.

Лидер Српског грађанског вијешта потпуно је свестан узрока и појавних облика проблема својих супарници. Они су уставом мусиманско-хрватског ентитета, а потом и Дејтонским споразумом, доведени у позицију тужилица на сопственој земљи и у сопственој држави. Постала се дакле питања на који су то начин Срби из Републике Српске одговорни за њихов положај. На Устав другог ентитета нису могли утицати, а Дејтонски споразум им је наметнут. У ствари десило се оно што су српски национални интелектуалци и политичари предвиђали од самог почетка БХ кризе. Концепт који је био предвиђен за наш народ није имао никаквих веза са рановрavним статусом три конститутивна народа. То је било евидентно још у време прогласавања на Народној скupštini БиХ, а видљиво је и сада када су у питању међусобни односи и наступ пред међународним заједницом. Мусимански хегемонизам који се према Србима односи као према грађанима другог реда у најмању руку је „друштвена појава“ од доласка Турака на Балкан. Проблем је само у томе што је то свима било јасно саским прокомунистичким заго-

варачима братства и јединства по сваку цену (најчешће изражену у српским главама). Питање које би се могло поставити Пејановићу и сличним везано је и за тзв. долазак демократије на наше просторе. Зашиће се побогута гостоподара када су тако уверени у своје ставове те улоге које су имали у спашавању српског народа у исламском котлу нису кандидовала на изборима и добила адекватну сатирификацију за „мудру“ националну политику.

Пошебно пажњу привлачи део Мировићевог текста у коме помиње пример неког блиског рођака. „Видиш да сам био у праву“ поручује му рођак у Фочи (читај Србину) сам добио посао“. „Читав рат је претпоставио преко главе у Сарајеву“ „конститује Мировић“ раскопао је пола Жучија Бјелашница, а кад се откуцајима мира његово предузеће вратило старијим пословима, за њега није било мјеста“. „Испада да сам га залуд ујеравао да ће и на њега, након бројних прекоредних, дони ред за повратак на посао“ закључује Мировић. Иако сам у тренутку увијао сам апсурд својих уверења на брину и невешто бежи из реалности и одлази у дубоку хладновину националне наивности и мазохизма констатујући да је тај рођак „заузео мјесто у предузећу неког ко је - ако је већ био те среће да га на дринском мосту промаши кама-избегао у бијели „свијет“. По свemu судећи политиција тзв. федералних Срба (а тај појам никако не можемо прихватити због тога што су сви Срби заправо само Срби) личи на трајно или привремено душевно оболење са интервалима маничног и свесног стања (луцида интервала).

У суштини стање у коме се налазе Срби заточени у Федерацији БиХ је катастрофална појава и мрља на образу и међународне заједнице и лидера Српског грађанског вијешта. Спирање тих образа не може се учинити каљањем праведника већ признавањем грешака и активном борбом за пре свега опстанак српске националне заједнице на тим просторима.

У противном Србима не прети само оно што је већ на снази, али одређени то наводно не воде и неуважавају, тј. положај грађана другог реда већ не дођи и до потпуног изумирања. Франтално гласи подatak да на подручју Сарајева тј. сарајевског универзитета нема нити један студент српске националности, а у школама на Илиџи у Вогошћи и Рајловцу нема ни једног српског детета. До првог податка дошли су у Комисији за заштиту људских права при СТВ када су покушали да пронађу неког коме би уручили стипендију међународне заједнице наменснују са српским студентима.

Сем тога много горе стање је у руралним крајевима него у урбаним. По признању самог Мировића Србе физички малтретирају, постоји организован притисак на исељавање, те познати су бројни случајеви убиства.

Представници тзв. федералних Срба су поткупљени, а Срби, наравно они који су им уопште и веровали изнагли причама о грађанској БиХ. Још од марта 1994. године у скupштини фашистичким чекању је амандман Скупштине грађана српске националности којим се предлаže да се у Федерацији БиХ и Срби одреде као конститутивни народ.

Предлог су поднели и образложили Никола Ковач и Боро Бјелобрк. Тада су Срби имали неколико својих представника у скupштини БиХ и два у председништву. Данас имају само једног. Није ли то и превара. Нуждом немогућности у избору (јер наравно нису гласали за СДА, ХДЗ и сл.) Срби су морали гласати за Задржану листу на којој је већ поменути Миро Лазовић био тек девети. У скupштини кантонца Сарајево стање је слично. Тамо седамдесетак присуствују само два Србина и то најгласовитији национални издавачи, Драган Викић, о коме не треба посебно говорити и Славиша Шућур „прослављени“ тенкиста тзв. Армије БиХ, а и они су такође са Задржане листе (СДП, УБСД, ХСС, ренпубликанци Стјепана Кљућића). Због свега тога у најмању руку суду звуче речи Владислава Мировића када каже да се „тешко отети утиксу да се оно (мисли се на српско национално питање О.А.) рјешава кроз неке историјске аутоматизме који су своједобно промовисани као полазна платформа, или без свестраног увида у суштину tog питања. Политичком гумицом „наставља Мировић“ давно је и пребрзо избрисана доминантност босанских Срба у Босни и Херцеговини, још онда када су босански православци под пресијом политичке пропаганде из Србије почели себе да називају Србима“. Значи смо Срби због прогнанских разлога и мусимани су нам много ближи од речима, Срби из Црне Горе по томе су границе старије од најрђа. Очига, Мировић иако истрошен покушава да укаже мусиманским моћницима да он још увек може да послужи бар као заговорак тезе о непостојању сродства међу Србима из Херцеговине и Војводине, примера ради. А ко би то могао да основи када то изјави један „Србин“. Нико, поготову не неко од представника међународне заједнице. Мировић, Кецмановић, Пејановић... понашају се као нојеви забијајући главу што дубље у песак и поткопавајући тиме зарад првадана властите глупости, темеље сопственог народа, уместо да људски затраже опроштај од истог народа (не оног у Српској већ оног који су наводно представљали) престану са понашањем узнемиреног дављеника који у крајњој нужди топи све око себе како би извикао властиту главу. И на kraju морам речи да овај текст није резултат било каквог србољубања или паметовања већ страху који из мене избија сваки пут када се сетим шта сам као један од сарајевских Срба могао доживети да нисам на време отишао из града и да сам веровао разним Пејановићима.

Огњен ТАДИЋ

Због чега је НАТО пакт формиран?
Западна војна алијанса у улози сталних снага СБ УН. Привредни ресурси, поред политичке унификације стратешки важни за привреду САД и банкара - зеленаша. На удару традиционалне нације, које су и главни противник мондијализма. Спас од немани у конзервативизму.

западне војно-политичке алијансе, остale државе - чланице обавезале су се да ће важити правило, „један за све - сви за једнога”, и да ће у превентивном, и ad hoc случају, равноправно одлучивати и заједнички креирати доктрину одбране и превенције.

Ради какве одбране и од кога, постављало се и онда суштинско питање, ако је противтежа НАТО-у организована у другом супротном блоку након шест година, 1955. год. одличена у Источном војном лагеру, стварањем Варшавског Уговора.

У консталацији најновијих међународних односа политика западних држава предвођена Сједињеним Државама и Пентагоном а наговештена још у време рушења Берлинског зида, а не дugo након тога укидају СССР и Варшавског уговора, јавно мињење свакодневно је запљуснуто информацијама и полуинформацијама, типа докле је стигло такозвано Партинерство за мир, а докле и буквально ширење ове моћне војне сile са више од шест милиона војника? Да ли се то свет настоји једнострano припремити за старт воза у 21. век, којег је Клинтон наговестио у предизборној кампањи? Шта је разлог америчкој жури и њиховим менторима, да своје војне конвенционалне и нуклеарне потенцијале инсталирају на границама Русије. Кога се заиста глобалности боје и које потезе, у страху од неуспеха, повлаче?

Све су то наравно, ако не у потпуности, оно бар приближно главна питања која итекако интересују не само индолентне посматраче, већ пре свега и оне о чијој се кожи највише ради. Ако се размотрити ситуација око размештаја људског и техничког потенцијала НАТО пакта и њихових намера да бивше припаднице источног блока стави под своје скуте и на тај начин оствари подређеност читавог света, а пре свих оних држава и нација који највише држе до своје традиције, онда се назири намера НАТО пакта да се озваничи као стајаћа војска при Савету безбедности Уједињених нација, јер као што је познато, Повељом светске организације није предвиђено постојање сталних војних потенцијала Савета безбедности. Што се, у том смислу, тиче држава и државица католичке културе и провинијенције, оне се утрукују која ће прва стићи у повлашћени и „заштитни“ клуб јаких.

Али, све се чини да нечију кожу са посебним третманом покушавају ставити на добош. Ради се о Русији чију су трагедију Буш и Горбачов стартовали и индуковали, а коју свесрдно и доследно покушава спровести Јељцин. Скори изгубљено Подкавказје, нерешено руско национално питање у новонасталим државама након распада СССР, питање такозване транзиције, односно инсистирање на начин живљења руског народа по рецепту западних демократија; поштовање личних и колективних права и слобода опет по мери западњака и антиправославаца, као и потпуно „тржишно“ привређивање, само су форме на основу којих се велики руски народ денационализацијом и затирањем богате традиције, настоји покорити.

Руски народ је био и још увек јесте, сматрају ауторитативни аналитичари и публицисти, најмоћнији да се супротстави овој западњачкој немани и да спречи план о тоталној америчкој хегемонији и

ГЛОБАЛНА ОРУЖАНА СИЛА

Kада је 12 западноевропских земаља на иницијативу америчке администрације 4. априла 1949. године потписало Североатлантски пакт, Уговором је прецизирано да је та војно-политичка организација одбрамбеног карактера, те да на основу члана 1. Повеље ОУН задовољава статус регионалне организације. Право учлањења по слову Уговора имају све европске државе, без обзира да ли су кандидати чланица Уједињених нација или нису, да ли су то бивше непријатељске државе или нису. Западном војном клубу на основу права на „слободан улазак“, до 1981. године пријружују се још четири државе, међу којима је и бивша непријатељска Немачка тако да се, de jure, бројно стање од 16 чланова није мењало све до данас. У случају агресије на једну од чланица

ВЕЛИКА СРБИЈА

унификацији света. Сматра се да је то једини разлог што светски моћници инсистирају и журе на проширењу НАТО-а, јер је познато да руска нација добрим делом још увек живи на принципима своје традиције, што плутократи у Вашингтону и на Ист Риверу настоје на време сузбити. Стога су последњих дана сви путеви западних политичара и дипломата водили и воде у Кремљ. Највероватније да ће тако бити све до руске безусловне капитулације коју, у обледи демократских интереса, кремаљски естаблишмент настоји индиректно потписати.

Можда ове речи звуче сувише пессимистички, помислиће неупущени волунтаристи. Међутим, оптимизму, бар за сада, нема места. Због чега? ситуација пре свега у самој Русији, а онда и окружење у којем је нажалост, потврђује нашу тезу. Ситуација није повољна јер се ради о људима у државном и војном врху Русије који зарад шашице долара (шашице у односу на руско неизмерно богатство - духовно и материјално) своју државу распредају на добош, а тиме и безбедност нације.

Ако се присетимо да од доласка Горбачова и Јељцина ниједан руски предлог у Савету безбедности или на седницама Генералне скупштине Уједињених нација није усвојен - једноставно су у потпуности игнорисани без обзира колико су национално и државно важни онда на то наводи логичан след потеза званичне Москве, да ће и у наредном периоду бити слична ситуација, или углавном слична, наравно уколико постојећи државни врх буде и даље одлучивао о судбини овог народа.

Исти државни војни прваци у Русији довели су, некада прву армију у свету на просјачки штап. Буквално, иако редукована и радикално смањена, руска армија је више гладна него сита, носи истрошене униформе, а просечан војник живи испод сваког минимума јер не може задовољити најосновније животне потребе.

С друге стране, ако се посматра ситуација у руском окружењу, прилике нису нимало повољне. Польска, Чешка, Словачка, Мађарска, Румунија итд. хрле ка НАТО-у мислећи да ће након учаљења истог момента све своје муке и проблеме решити. Свака од ових држава, услед очигледне привредне затомљености и лоше финансијске ситуације, не могу незадужене ући у војну структуру НАТО-а. Задати услови, да би нека држава била „равноправан члан“, управо их воде у клуб земаља дужника. Добивањем кредита од истих земаља којима лижу скute, куповина и набавка материјално-техничких средстава од земаља - чланица НАТО-а, незаобилазно их воде у зависност коју ће ови итекако злоупотребити те денационализацијом створити од њих сиву масу погодну за сваку употребу. Польска је добила обећање од Кола и Ширака да је врло озбиљан кандидат како

за чланство у НАТО-у тако и за Европску унију. Ширак се залаже да код најразвијенијих земаља подржи и Константинеску, који такође, како је рекао, има највеће шансе и услове за улазак у Северноатлантски пакт. У том смислу Румунија је недавно потписала уговор са израелским производијачима оружја о куповини војне технике чиме је, сматра се у палати Котрочењ, задовољен један од њених услова за улазак у НАТО. Улазак Украјине врло је известан, из најмање два разлога.

да од тога нема ништа, с обзиром да је тај патриотски савез одиграо позитивну улогу у времену када се, те исте године, Јељцинова председничка фотеља највише дрмала. Међутим, ако се на тај ставе интереси и намере и једних и других, односно Русије, с једне и НАТО пакта с друге стране, онда преовладава интерес западне војне алијансе, пре свега због огромних привредних ресурса који поседују Азербејџан и Казахстан који ће бити главни снадбевачи нафтотом и њених деривата, не само тог региона него и шире. Стратешки посматрано, ово подручје аналитичари пореде са ресурсима Персијског залива.

Када је у питању „Партнерство за мир“, циљ САД је на успостављање билатералних односа на пољу војне сарадње НАТО-а и држава потписница овог уговора, наводно ради одржавања заједничких вежби, ако нађу за сходно и у изградњи војних аеродрома од стране западне војне алијансе и ретко опремање „државе - партнера за мир“, војном техником. Сједињене Државе и водеће западне земље настоје и овим путем, „Партнерством за мир“, укључивати државе у свој савез, али на дужи рок.

У суштини, шта је циљ Сједињених Америчких Држава у ширењу НАТО-а? Пре свега, глобални пројекат успостављања једне светске владе са једним платежним средством. У том светском пројекту постоје и фазе прилагођене времену у којем се реализују, па често бивамо сведоци комбиновања различитих метода и средстава да би мондијализам у потпуности био остварен. Употреба, или боље речено злоупотреба, политике која све више поприма насиљни карактер, комбиноване са акцијама НАТО-а које Сједињене Државе називају хуманитарним интервенцијама, све је агилнија у међународним односима. У међупростору, поред светске организације која је главна полуга остваривања тих

интереса, користе се разним, тобоже хуманитарним организацијама, светским и регионалним, те наводно невладиним организацијама и удружењима попут Сорошеве Карнегијеве фондације и других. Наравно, ту се рачуна и на оне државе и нације које су већ насеље на сирови космополитизам, као наводно највећу цивилизацијску вредносту, па неке од ових земаља поред добровољног, „добровољно“ желе свој пријем у чланство НАТО пакта.

Докле ће овако униполарно стање трајати може се само нагађати. Оно што је извесно, јесте да ће трајати све док здраве националне снаге не превладају анационално руководство у Русији, а онда и свим традиционалним и конзервативним народима који су свесни своје моћи и потребе да као такви и опстану.

Раде ГРБИЋ

**Ова страна
је празна...**

**...чекамо
ваше огласе!**

шел/факс: 078/38886 ◊ С. Марковића Љ, Бања Лука ◊ Жиро рачун: 30-500-670-4-50 за „Велику Србију“

ЛЕКИНЕЗЕРОВА ТОРЊАЧИНА

„Сарајево, спржила те муња“ (Абдулах Сидран)

Чувена „Антологија српског песништва“, Миндрага Павловића, која почиње Светим Савом: „Помешах се са стоком неразумном и изједначих се с њом“, а завршава се пјесмом „Фудру“, Јована Христића, подсјетила ме на једну замјену књижевних теза. Ево, неки дан, телевизија Београд емитује снимак додјеле „Змајеве награде“ пјеснику Христићу за сабрана или изабрана дјела. Не бих ту уочио ништа необично, само сам се подсјетио како је исту награду добио прије Христића Абдулах Сидран, чија је укупна поезија писана на искуствима Христићеве поезије! Нарочито оне из пјесме „Федру“. Којом се, надам се, не завршава српска поезија а почела Сидранова. Овај раритетни књижевни лупинг био је могућ само код Срба у ондашњој ћеловитој Југославији. Да, наиме, летимице дијеле злато властите књижевности, мерхаметски, за књижевну пројесчност братских нам народа. Тако је „Мехин мали звани Зрно“ (како га од дјетињства зове Хуско конобар из ћеловечерље крчме на Баћваршији „Мали рај“) захваљујући сценаристици за филмове „Сјећаш ли се Доли Бел“ и „Отац на службеном путу“ (Јел' Сарај' во дје је некад било?“?), добио чика Јову Змаја прије софистицираоног српског пјесника Јована Христића. Али нека: Сидран који је реално гледан написао само ДВИЈЕ књиге стихова, претапајући једну у другу („Кост и месо“ и „Сарајевска збирка“, коју смо од миљ звали „Сарајевска збрка“) након успјеха Кустуричиних филмова, штампан је чак и у Црној Гори! Његов данашњи кუћни љубимац Марко Вешовић тад је писао „Бијели глог из Пала“, нема сумње фину лирику, након доушничке дојаве да нешто сумњиво има у његовој сингтагми „поцрвењено му лице к'о корице партијске књиже“. Може бити како су Сидрана и Вешовића упратили у дублу политичко међузоничког турнира. Овај књижевни двојац без кормилара, параноидно везан УДБ-ом и Комитетом, за овог грађансог рата у Босни, подијелио је посао. Сидран Републику Српску назива „четнитетом“ Вешовић за крупни девизни новац чини мило Федералним партнерима. Топлоти овог муслиманско-црногорског загрјаја вјероватно је допринјело и „руско говно“ или и „америчка торта“, о чему сам, на овим страницама, писао много раније од Кустуричине прозивке међузонаца у ревији „НиН“. Елем, Сидранова књига стихова „Кост и месо“ трунула је код издавача три године (нит' се јавља, нити долази!). Може бити баш збор стиха: „Сарајево, спржила те муња“, коју је он мазнуо (то јест покрао) од

народне памети. Сад кад тријезне главе („јел Сарајво дје је некад било“, опет питам) расклопим на саставне дијелове његове двије тануше књижице стихова, открива ми се ахемичарско-амбалажерска поетика „Мехиног малог званог Зрно“. Да би добио „Шестоаприлску награду“ града Сарајева, у циклусу је подијелио пјесмице о Јеврејима, фра Јукићевим Хрватима, властитим муслиманима, који бијаху у корицама књиге Мула Мустафе Баћескије („Љетопис“). Србима је дао двије пјесме о Гаврилу Принципу, ако не рачунам пјесму „Шетња са Стеваном“, која завршава парафразом из Библије: „Дух Сидранов ено, лебди над Миљацком“. Падајући у очајање што сва мање пише стихове (а кад их је то ПУНО писао?) измолио је легендарног румунског пјесника Никиту Станеску да му барем посвети једну пјесму. Нема проблема, рекао је Адам Пуслојић, виртуозни преводилац с румунског на српски. Сидрану се, ето, мало вратила снага па је успио написати неколико пјесмица да јопет појача танку крв „Сарајевске збирке“. Падајући „збрке“. Имајући особити дар да „дрпише“, „хапише“ и „маршиче“ и понекад окујуше, што ће рећи српски краде туђе садржаје, форму, стихове, сентенце па и уличне рапорте о „хемијском жучном сафуну“ из tobожје пјесме „Један сарајевски монолог“. Чисти, риба и полира. „Нема зајебанције“. „Ако вам је до зајебанције, зајебанција вам је двјеста метара ниже“. Хоћу рећи како је она употреба цитата упакованих у пјесничку књигу нечуvena. Има ту фрагмент из повеље Кулина бана, реченог Баћескије, Томаса Стернса Елиота (мрак, мрак, мрак, све тоне у мрак), досјетки Гаврила (Видова) Граховца по коју „пјесма мора бити тачна по свему а прецизна у изразу“. Ама не мора, јебо се ти, Гаврило! Дрпис'о је Сидран и од јаких и од слабих. Од шекспира и Светог писма, до Исе Калача и уличних продавача „сафуна“, који ето бришу млђе од крви, мастила и масти (илити зејтина). Дозлодргивши људима око себе да је рођен САМО ОН у Сарајеву и да је Сарајево само његов књижевни грунт, исмијао је лично његов ахбаб Иван Кордић забиљеживши негде с пуним правом како А. Сидран „рођен у Бињежеву код Хаџина“. Тад сам стајао иза неколико Сидранових пјесама и данас се тога одричем. А ову пјесму, коју ћудим читаоцима на увид, стављам у ПРЕГЛЕД српске РОДОЉУБИВЕ поезије. А чек' се сам Сидран с моста Фердинандовог (бjeше то мост Гаврила Принципа прије овог рата) извињава „балилучком дуњалуку“. Ево те пјесме у целости:

Абдулах Сидран

ГАВРИЛО БУНЦА, НОЋ УОЧИ ПУЦЊА

Ова је ноћ нестварна, тика ко пакао који не постоји. Свијет, куће и твари потопљени у уље. Право доба неодлучне: треба сићи на прстима низ труло стубиште, треба дотаћи руком тај јед, то уље, треба рећи идемо, душо, по оружју! Јер, тако је нестварна и претпика она ино. Нема никога да нам каже: Сутри, чека те ујак! сутра, чека те лубав! Лубава пуни се стражаша свејглошњи. Пожаримо душо, по оружје, док иније прела од тог сјаја. Кује се ноге у близини петнинт штит и стварац, везу везиње иноне тонао плаши, за тебе, за тебе све, душо несигуран! Пожаримо само, док не прене kost, јер скануће, и поново: слух ће нам рашаћати с улице улици, поново: дисаћемо ваздух помијешан с гелерима! Пожаримо, душо, по оружје, док свануло није, док уроје иже наш Бог. Послије, нећemo имати с ким, нити коме, нити чиме говорити. Лежаћемо мртви у тамни, у уљу, у годинама што глухо и тешко и тупо на плеша стољећа лике, који она нестварна на мој плеса што лијеже, ноћ препуна сјаја, и зова: Крећимо, ђушо, по оружје!

ТО БИ БИЛА ТА српска родољубива пјесма из пера Абдулаха Сидрана. Компарације ради дајем на увид своје виђење историјског пејсажа око Гаврила Принципа. Дакле:

Бранко Чучак

РУЧНИ ШИПАК ГАВРИЛА ПРИНЦИПА

Својим сте ушима чули:
народ страшно воли да исује.
Баш сад је неком отишla
крвава мајка.
Баш је неком
у уво, у нос, у грло, у уста.
Народ страшно воли да исује,
само пинипне жиле кузвавицу
само ставите руку на срце.
Рођак мој, рецимо, Гаврило
чим је чуо ријечи Ричарда Другог:
у име Бога, посједајмо на земљу
и пријамо тужне приче о смрти краљева
только се најутио на Фердинанда
да га је испосао у Сарајеву
на мртво име.

Волим такве реакције:
kad се љути он исује, удара шаком о сто
и пљује.
Могу се заклети да му још
ручин шипак вири из земље
и да му се види
црно испод нокта.

(Бранко Чучак: „Во у купусу“, Светлост, Сарајево, 1981.)

Оставимо, засад: да свој суд о дјема пјесма-ма изрекне Сидранов кућни љубимац (на kraju текста ТОРЊАЧИНА). А на читаоцима је да се опредијеле.

И у „четнитету“ и у „балилучком дуњалуку“.

ПИШЕ:
БРАНКО ЧУЧАК

"РОМАНИ СЕ ПИШУ ДОК КУЋА ГОРИ,"

Pосуђујући за наслов реченицу Владана Деснице из "Прољећа Ивана Галеба" враним нашу тему у само средиште: ћутати ши говорити, посебно у "времена вунена"?

Разни су и различита мотивисани одговори и сваки, у неку руку стоји и може да се брани. Ипак, склон сам вјеровању /или је то прије опредељено?/ да говорити морамо.

Само, шта и како? Е, то је други цар рукава.

Давно је уочено како је истина најбољи трач, као што је и лаж једна од најљепших особина књижевности. Истина је као и обично на средини, по англосаксонској формулацији "фикси-факши".

Земље /боље речено простор/ у којој живимо Богом дана је средина за настајање разноразних уметности. Док ми умјеримо и умнешмо /себе или се/ неки други свети, мирнији, можда и мудрији у тишини ради и ни брига га није за уметност. Лицеми сваке бриге о онстанку прогласили су своје бриге за унапређење стандарда врунуарањим. Рецимо Швајцарска, омиљена и већ помalo излизана метафора (симбол?) у некадашњој предизборној кампањи у бившој БиХ. Сјећате се, скоро сваки "кандидат" је обећавао да ће од БиХ да направи Швајцарску, Швапарску и тел.

Мој живот је Швајцарска", пјевала је Емили Дикисон /код нас позната у преводу - мајсторском прејеву - потоњег острвљеног ловца у Сарајеву/. Али, шта ли је то хтјела да нам воручи, чедиа и мила Емили? Одговора је много али је најлијепшији садржан у објашњењу самог "преводника": "Ко је чуо и за једног великог швајцарског уметника?"

Земље богате свим и свачим еромашне су - где чуда - оним чиме смо ми преограто награђени /или кажњени/: свака је наша полуунијемена "бака" боли писац од свих швајцарских писаца. "Овај је град богат околнином", давно смо се шалили. "Овде су тако добра вода и чист ваздух," доцавали смо. Мудро. Али, земља која се дичи добром водом и чистим ваздуhom, мора да је споменица свим осталим. То је неко просто правило "тројно".

Понекад /само понекад, зими/ ми дође да од милине, слично Коћићевом Давиду, врискнем. Куку нама колико ми добрих писаца имамо. "Не може се од милине живети!"

Понекад /обично, зими/ пожелим да и наша земља буде мало Швајцарска, да се о себи забрине, себи окрене, да нас мине пусто аветање и вјечита забринутост за светска питања.

Конечно, вријесиме нам је да се опредијелимо: да будемо соколови или врапци. Трошет нам нема. Или у суро камење, у дрвје увијек неизвестан, у коме може и ловач да настрада, али при томе слободан, углавном усамљен - или да се идентификујемо са другом српском "гвоздом", са врапчићем цивицом, који кљуца из прикрајка, мрвице, тури се од зиме а

никога и непримењује. Да будемо живи и да нам не буде важно јесмо ли у кавезу или на слободи... Оба рјешења имају својих предности али и мана. Соколу соколово /да не помињемо оно из пјесме да је "ћевојка соколово" - ко је још чуо да је неко ухватио врапца и палио му крила?/ а цивицију цивицаново. Па, мирина Босна. А мирни и ми...

Само, лијепо све то изгледа на папиру, али ми смо познати као "усмени народ", што не рећи неислен. Шта вриједи да се пише кад слабо читамо. И кад смо неуки не дамо пред себе, тешко нам ишта можемо објаснити, а да ми о свему немамо и своје мишљење.

Шта, дакле, да се ради?

Ако је вјеровати Владану Десници "романи се пишу док кућа гори", дакле ишвоље су стимулативне,

осуђеност нас ћера да се афирмишемо и рехабилитујемо не бисмо ли некако нашли излаза.

Разноврсна репресија /како је ијевала Бреговић: "депресија од граха и купуса" - о како то познато, болно познато звучи?/ је храна стваралаштву. Чисто нас обузме носталгија за временима оним у којима смо се довијали на стотина да кажемо а да нас нико не оптужи, да сви разумију а да нико не схвати... Да, слатко старо вријеме. Ако иншта, тада смо били млади, а тада се могу имати и илузије. Живот без илузија, какав је живот?

Како је само био сладак онај давни "афоризам године": "ЈУГО смо већ продали а иски се и за СЛАВИЈУ распинују".

Са демократијом, на разне, углавном наше,балканске, начине, и то се промијенило. Сад свакоможем да кажемо све, и иншта!

Сатира постаје бесмислена.

Предобро изучени занат алегоријског казивања више никоме не треба. А наши "езоповци", тако добро извежбани просто не знају шта ће.

Али, како невоља углавном не иде сама, отијела оштица наших сатирица иде под руку са оним излуђујућим навиком да његујемо свјесну нејасност у говору. Са једне стране, дакле, успавани ствараоци, са друге поплава неталентованих и свјесних "замагљивача". Резултат је скоро па поразан. Слично оној старој опасници француског историчара који је коментарисао повратак

Бурбона на власт: "Ништа ново нису научили, ништа старо нису заборавили," немамо иправе одговоре на нову стварност а старе бољке су још више узнатреповале. Пацијент само што није подлегао. Срећом, изворна литература нам се још добро држи. Ова болжка коју дијагностикујемо односи се најpriје и највише на друге облике јавног говорења.

Само, у прилици коју смо већ констатовали - како смо ми усмени народ - шта могу и како да учиниме и промијене аутори чије књиге у тиражу не прелазе хиљаду примјерака? Ништа, или веома мало.

Они који су нас усмјерили да "сепесионизам" зовемо "предента" /да ли сјесно идући на руку нашим вејријателјима?/, они који су злочинце и кољаче крстили "бојовници", они који своју земљу и територију зову "коридор" а крају аутомобила "посуђивање", то су они исти који су сељаке назвали "индивидујалним пољопривредним производњама", директора "инокосним". Они које, најближе доживљавамо као АДОЛЕСЦЕНТЕ ЕТИКЕ, а још горе, такви су обично обожавају и од ИДЕЈНЕ СПОНДИЛОЗЕ, својеврени духовни еколози" који сваки вид слободоумног мишљења препознају као опасно таласање.

Дакле, соко или цивицан, питанje је сад?

Гријенити јесте људски, прихватамо, али најpriје треба да се одговори на питанја да ли смо сини људи? Јесу ли нам на јру људске особине, о човјети и јунаштву да и не говоримо.

А опет, још је сјеже сјећање на метке, и свијест да меси убијају. И није ни мало утјешно што не убија сваки, чак ни сваки стоти, ако се зна да су и колико су убиствени.

Данојлић препоручује три правила којима се може постићи да појединци /и народ/ оставе на миру: бити довољно мали, готово сијушан, не бити превише захтјеван када је јело, у питанју и коначно - не гордити се, својим лицом, дјелом и величином. Ако их се придрžавамо, скоро са сигурношћу се може очекивати да ће нас пустити на миру. У свеприсутним глобалишим затворима са благим режимом, којима као блаженој белосвети тежи овaj упројесчен сијет, интернат психијатрије, мтв - забава и колабурерске гастрономије, има ли мјеста онима који би радије гибаницу и бирилицу, који би да поразговарају са пријатељима, који би да "лудилу кажу стој" /завршен цитат - ко зна, зна?/ Има, само су за такве /за "нас"/ превићени строжи режими, саинице и чверти окови, па и јача средства, ако употреба.

слободно ли је да се завани, да нас оставе на миру? Каква је - таква је, наша је.

А шта о свему каже наука, рецимо психологија, и Вилхелм Рајх? „Депресивни и очајни људи долазе увијек са истим питањем:

зашто су сплације, примитивци и скоројевини јачи и успјешнији од људи који поштују моралне принципе и на тим основама грађе систем вриједности? Најprije - не умијemo да дефиниšemo ту прву категорију људи - назовimo их ПРИМИТИВЦИ ИЗВАН МОРАЛНОГ СИСТЕМА. Њихове карактеристике су: снажна осјећања или слаба контрола, потпуна себичност, саможивост, грабежљивост и неосвештеност страсти; прагматична оријентисаност искључиво ка материјалној добити; имају на расpolaganju слободну енергију... јер, немају ограде, обзире ни морал. Честа су неконтролисана емоционална пражњења, нетolerанција и подложност разним фанатизмима".

Да... У другој категорији су, условно речено, блокирани (често интелектуалци) са развијеном контролом, али са веома потиснутим осјећајима у несвесној развијеној скриванju морала и вриједности је блокирано, због чега имају малу енергију, неки претjeruju у идеализацији, неки у критизму; многи разочарани кренули су уназад у развоју ка примитивним отуђеној, користећи манипулатуцију и морални алиби..."

Дакле, тако. Како год окренеш, невесело. Стражница увијек отпозади. Остају нам, dakle, двије могућности: или гони примитивци, или јадови интелектуалци. А ми смо, са блажене наиве, покушали да спојимо обје у једно, да баштинимо експлизивну енергију и снагу примитиваца а обзире и морал оних других. Тај се амалтам, једноставно, није могао да одржи. Овај свијет је, нажалост, нетрпељив према нијансама. Као да њиме управљају филозофи који мисле у категоријама, чистим, а слијени су за нијансе. Нијансе и онако својствене пјесничима. А ми смо, уз то што смо усмени, и пјеснички народ. И нисмо на свијету том једини, маколико се осјећамо усамљени: Баски, Ири и остали Келти, на Шпитари, Грци, Бугари... Довољан је и летимичан поглед на карту светских акцијентних горућих тачака да се сачини листа и та "позитивна географија". Скоро по правилу, где има неке ватре, у основи се крију групе људи (народи) који по психолошком типу припадају онима који се нису определили за крајње тачке на скали између црног и бијelog. Они склони машти, често претjerujuvaju u sagledavanju vlastitog значаја i величине, склони суз то да имају високе захтјеве у питанима слободе и националне части.

Тако полагао са „цеховског“ прелазимо на глобални и национални (а Богами и ирационални) план. Није, dakle, квар и проблем са нашим мислећим (мада се од њих највише очекује и највише су истакнути) него је гренаčka у темељу. А ту, без рушенja кућe немa поправака. Или нам остајe да живимо у оној која нам је и каква нам је дата. Као у кривом торњу у Пизи. До краja, свесno, no опредељenju, na dok traže - traže. Dok se ne sruši. Tađa ūemo valđa da počnemo da zidamo novu.

А што се тиче „духовних предводника“ или елите, утјешно је подсјетити се да аутентична духовна слита мало утиче на догађаје били они добри или доши, маколико се трудали да остави утисак како је незаobilazna. Она је увијек прегажена звијањима. Или, преведено на прост језик, без алузија: не треба потицјевати гени народу. И када спава - он је ту. И нико, никада, не зна када ћe и u kom smjeru, као vulkan, da se usmjeri.

Мислили смо, годинама, скрiveni u budućinama, u kačanskim zavjetrišnjima, radnim sobama i kabinetima da nas ISTORIJA NE ČUJE. I pogriješili smo. Mi smo bili ogluvjeli na historiju. A ko nadne iz istorije, ne spasavaju ga ni petnici iz fizickog, još maće iz geografije.

Одлазим са овог свијета најбољи српски драматичар (стручно потврђено и верификовано) Аца Поповић поручио је да својим јуанцима (а то смо - ми - Срби) „препоручује да се најди и три. Живот је лен и све што је опротиено није пропало.“

Дакле, мало више добре воље, када судимо и себи и другима. Нарочито другима. И, најдамо се да ћe biti boće.

И, пишими тај роман, горјelo ne gorjelo.

Можда ћe, једном, ти романи да нас спасу, или да нас значе. И ако не буде нас - бићe они. Јер, „рукописи не горе“.

(наставићe se, do kraja)

Бранко БРЂАНИЋ БАЈОВИЋ

Број 2-3 · фебруар-март 1997.

Књижевни записи

НИКАД ФОРА - УВИЈЕК МЕТАФОРА

/Бранко Чучак "ЛУПА ЧЕКИЋА У РЕМОНТНОМ ЗАВОДУ", Октохи, Подгорица, 1996/

Д

авно су упозорили да када у приказу књуге приказиваč више говори о „лику“ него у „дјелу“ аутора то може да значи само двије ствари: или приказиваč није прочитао књигу или књига не вриједи. Свакаста те опасности, почињем овај „приказ“ испах словом о Чучку. Бранко ЈЕ Чучак родом из Крајине, са Хан пјеску, из Сарајева, са Пала, са Јеврејског гробља, са Алекса, из Бање Луке... из „бранковине“, земље „бранака“, од Радичевина, па В. Радичевина, Ђопића, Мильковића, па све до њега и мене. А чим се у српској поезији неко зове Бранко, то je већ довар разлог да се човјек забрине. А, наоко, Чучак се уопште не брине. Можа и тај податак /име/ као и датум његова рођења уствари није тачан? Уместо да се брине, он пише. Живи да би писао али и пише да би живио. И да би пушио. Воли „камел“ а пуши „Херцеговину“. Обје убијају, наравно, али ствар је ипак у нијансама.

Даојлиј нам је поручио /није пиво - нажалост!/ да „не ваља писце познавати лично“ јер нам све оно што знаамо о њима приватно смета да прочитамо дјело. Тин је поручио /гемишт?/: да је „улога уметности да искупљају од биографије“ али моја је судба да познајем Б. Чучка, лично.

Жеља му је да напише „Мост на Жепи“ па да купи у књижари морја да одговоре на питање: „Је ли од Чучка или од Андрића?“ Мислим ипак да не написати „Мост КА Жепи“...

Како сам каже „умираје је 30 пута“, има духа, или духа на „тавану, у животу је једном био Фреди Меркјури, са Бреговићем је играо лопте, на сарајевској чарапији је упластио стог сијена и пред тв-камерама у њему тражио игу, био је САВЈЕТНИК/ савјетовао да се отвори флаши вискија, у Сарајеву био „папак“ или „раја“, учесник рата, грађанског/ како пише у биљешки о пјеснику/, са Пастернаком у руци, фрлтониста /. Чујели ме, Владимире! / а довольно паметан да зна како је свако слово које напиše сутра да буде књижевна историја, да сваки текст у новинама може да буде дно неке будуће књиге. Сам каже да „пише мало али зато лоше“, да су „Срби БОМБАСТИЧАН народ - кад експлодирају да далеко са ћују“.

А шта каже у књизи „Лупа чекића у ремонтном заводу“?

Најprije - наслов: „kad bix svoju knjigu naslovio sa ПЈЕСМЕ, umro bix od stida“, каже. Вrijedi mu наслов „књига људске“. Дошао је „ко будали шамар“. Претходна књига „Помрнина ВИА чамотиња“ била је „предигра“ овој, а још једна чами заточена у склапишту издавача, оштаптана или неплаћена. Dakle, опподије се године. Јер, невољама које га задесе писац треба да се радује - све ћe то једном да буду књиге.

И, коначно, ЛУПА ЧЕКИЋА.

На први поглед нема ту ништа ново /за one који знају поезију Чучкову / - скоро иста мета, али је одстојање ново - ратно. Својеврстан „рокерски“ и „постмодернистички“ шмек и тон, који су иначе красили овог особитог пјесничког хроничара наших живота /„Во у купусу“, рецимо/ задржао се, али је фотос под корицама колико и пјесме унутра свједок да је много мутне Дрине протекло. Избјелио скоро као негativ самога себе, „исти Фокнер“, са страница ове књиге јавља нам се Бранко Чучак, као блиски rođak самога себе, од некада, као након дугог избињања и тубиње, скоро као повратник са робије. Заошџијање његове мисли, огромна ерудиција, интелигенција ослоњена прије свега на интуитивно а мање на рационално и један, помало „искошен“ поглед изријека, ето то је за мене ЛУПА ЧЕКИЋА. Под мотом „Шекспир?/ да се „и код највећег сиромашка нађе нечег сувишног“ одашље нам Чучак Своје посланице из „Поента“, „гологлав сред мијешаних капа“, осјетљив и осјећајан да пре-позна оне „рођаке у усљу Смртићи“, „Сиједи принц на сивом магарцу“ и поручује:

Хеј, Човјечи.

Ово је тек тик. Први стих.

Остало се вижди.

Трагично осјећање свијета, ублажено /да ли/?/ скоро поспрдним и самозагледаним гласом који рује по дубинама самога себе, а и нас, осталих, и витализам, ујвереност да ћe живот ипак најдјачати. Ето, то је ЛУПА ЧЕКИЋА. Осећајући како је „живот без миракула раван као даска“ и да све то „некако није поштено“ и да би „тако мало труда требало“... испреда причу о усамљеницима и усамљеништву. Тако прецизну и погибљну, управо данас, да би се уз Чучкову поезију морао тражити оружни лист. Ко га преозбиљно скхвати може да буде то и смртоносно.

Али, како је пјевao један бивши Бранко „смртоносан је живот, ал смрти одолијева“.

Чучков спијенац је видio све. Очигледно, рекао је Наш Бранко /јева гласом познатим о стварима познатим, све се иза гласа чудећи/ како је живот устvari исти и кад је нов:

„у тешка, спаॢушена, јебана времена
два-три сата, и приде сонг: „Мери Ен, со лонг“. Памти ту краткоћу. И курсур злата вриједан.

Твој је, какав је такав је. И такав је/ о ниједан.

Аз је то мало, ти бјелосвјетска,
ти подјетиња будао“.

Пјесник витализма и када пјева о смрти, изнова рађања, ослоњен на најбоље од поезији светске /бит генерације - шта ли то бјеше?, кад му дође посегне и за везаним стихом, увијек наоружан књигом, свој пјеснички исказ обично почине неком лаконском избаченом констатацијом, нпр. „Мене живот није моловао“. Чудесно је како Чучак од ноторне чињенице направи поезију.

Реквизитарјум подобро осовљен на парадоксу, спиједећи стари наук да је основа смијешног „изневерено очекивање“ из наоку грубих и отрежујућих спознаја, откаива /и чипкано, и чекићима/ у свом указује, мада на први мах „грубијан“, склон и црној шали и псовци, као танкоћутан и превејани лирик. „Мене шумарале пахуње“. А онда мало ДОКУМЕНТАРНИХ ДЕТАЉА: „Мој је масакр почео властима траве /а завршио у цвијећу зла“, што су само наоку метафоре, а заиста биографске чињенице. Између Витмена и Бодлера. Да, али не само то, нарочито. Јер, „и мене је љута Арнаутка“, каже. Спајајући сва своја / и генерацијска/ надахнућа у корективни репер националне баштине, указује се поезија Бранка Чучка као првовразредан артефакт. И, способно ли је господ, да овде изјавим како је Бранко Чучак данас најмодернији, најслободнији, најсвјетскији... посебно онда кад је НАШ а прије свега СВОЈ.

„Свој на својем“, без алузија, молим. „Лијепо кажем, а не вриједам“, има обичај да каже Чучак.

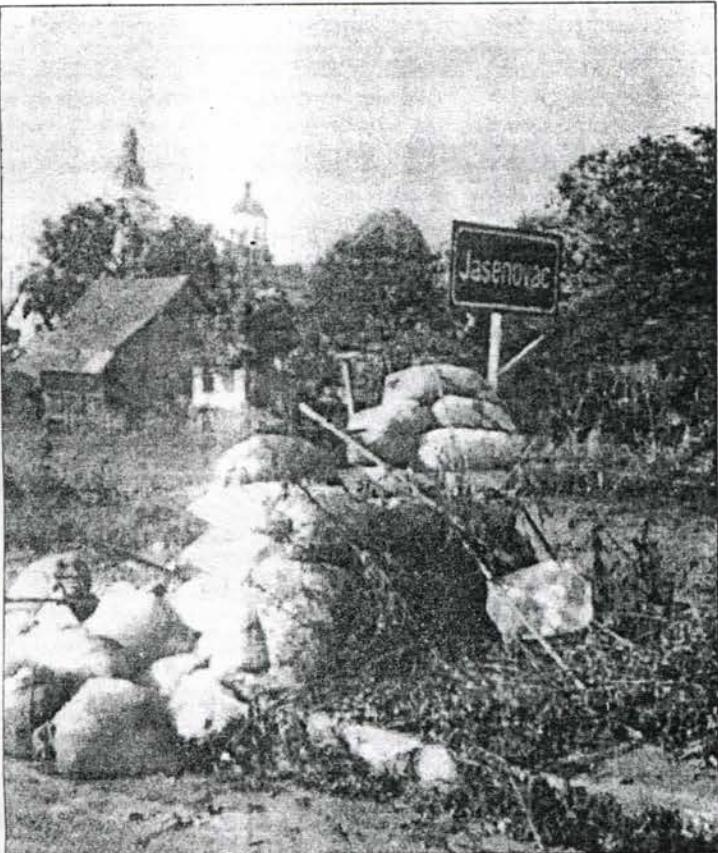
„Да се ником не уклањам с пута
јер милкио мене живот није“.

Да, такав је Чучак већ жива књижевна величина, а ЛУПА ЧЕКИЋА је знак да се у ЗАВОДУ РЕМОНТНОМ искива и мимо закона природе.

Узвикнуће: „Јебем ли те, свјетла историјо“ а у томе усклику има свега, свега страшног а највише свијести о личној немоћи пред заблудама.

И сасвим на крају овог слова, помен пјесме „ПИЛЕШ ЛИ ЈУЕ, СИНЕ“. Чучак је и иначе од своје породице направио поезију, а отаџи постао метафора. Мајка, увијек будна и брижна, какве су мајке само у легендама, и кад је нема-присутна, из њедара ове књиге вјечито пита: „Пијеш ли јуље, сине“. Мајка која је сваки губитак у добитак рачунала. „Пијем, кажем посрамљено, пијем мама/ Много ти пијем, мама“, из душе се откинуло. Толико.

Пише: Б. Б. Бајовић

КОРЕНИ ХРВАТСКЕ МРЖЊЕ ПРЕМА СРБИМА

После II светског рата у Југославији је успостављена Титова комунистичка диктатура. Та диктатура је била изразито антисрпског усмерења и директно је наставила усташку политику из времена такозване независне Државе Хрватске. Оно што Анте Павелић није успео да учини голим ножем добним делом је учинио Јосип Броз Тито после II светског рата.

исто време када је јачала моћна српска држава на Балкану, када је јачала српска цивилизација и култура, на Балкану је постојала и хрватска држава. Хрвати су у почетку имали две државе, Босанску и Приморску Хрватску. Водили су честе ратове са Францима у једном периоду били тотално потучени. Међу тим државама је владала српевијост, или се некако Хрватски краљевство ипак одржало. Међутим, док је Српска држава била моћна и уважавана на Балкану, Хрватска држава никакву моћ и утицај није имала. Након погибије последњег хрватског краља Петра Свачића на Гроузу 1102 хрватски великан склапају нагодбу, такозвану rata convenia, са мађарским двором и признају мађарског краља за сопственог. Хрватска и својом вољом улази у унију са Мађарском. Од тога тренутка преостaje постојање Хрватске државе, а ја лично не верujem да су Хрвати икада више у историји имали шансу да успоставе своју државу.

Историјска наука углавном тврди да су хрватски и српски народи слични по пореклу. Поуздано се зна да су и Хрвати и Срби када су дошли на Балкан били потпуно идиоцесијани као народи и да су дошли са тим именима на Балкан. Међутим, како је врло лако установити да је српско име изразито словенског порекла, за хрватско име је то тешко утврдiti. И данас сами Хрвати не знају шта њихово име значи, а постоји у теорији многе претпоставке да је ово персијског порекла. Хрвати су у својој историји досада долазили много чешће у доид са разним азијатским народима, са Хуним, Татарима, а објашњавају њихово велику кровожедност у прошлом и овом веку, многи историчари и многи теоретичари, многи психолози су ту њиховој кровожедности утврдили мешањем са разним азијатским народима. Јер Хрвати своју племениту кровожедност нису исказивали само у овом веку.

Прошлих неколико векова у јужним немачким покрајинама усталала се у народу пословица „Бог нас чувао куге и Хрвати“. Мада су врло број изгубили сопствену државу, Хрвати су играли одређenu улогу прво у оквиру мађарског краљевства, а онда популарној последњег мађарског краља и склапањем унije између Угарске и Аустрије у оквиру Аустроугарске монархије, Хрвати су мобилисани у Угарску војску, или на бојним пољима никада никакве значајније резултате нису показали. Нема нигде победе у читавој њиховој историји са којом би Хрвати могли да се поносе. Али, они, чији су најамници хрватски војници били, знали су како да то на најбољи начин искористе и употребе. Зато су Хрвати углавном коришћени као посадне трупе на освојеним територијама. Јер и Аустријац и Мађари су сматрали да им нема равних у угњетавању мирног цивилног становништва. И отуда и те пословице о јужним немачким покрајинама, отуда искуства о хrvatskoj улози у стогодиšnjeјem европском рату на другим многим бојиштима где су се они појављivali.

Није ни мало случајно што Хрвати подржавају албанску тезу да су Албани илирског порекла. Вероватно су са њима нашли много заједничких додирних пратा. А углавном нашли су се у антисрпском савезу, у антисрпској коалицији. И једне и друге данас ујединjuju антисрпска мржња. У време Илирског покрета код Хрвата се појављује идеја која поприма обележје југословенства мада се у прво време тако није називала. Так ће ту идеју југословенском да назове Јури Штросмајер. Али на чему се базира та идеја? На њиховој жељi, на њиховом хтену да уједине што више словенских земаља, што више српских покрајина, како би са том словенском тежином имали већи утицај унутар same Аустроугарске монархије. Никад им није падало на памет да траже потпуно отцепљење од Хабзбуршке круне. Хтели су само да у тे ропске окове и ланце уваку што већи део словенског становништва. У том смислу су се залагали и за појављивање и Чеха и Словака, желили су да у то укључи и Србе. Сматрали су да ће на тај начин уместо двојне успети да створе тројну монархију.

Е сада овде се може поставити питање зашто постоји двојно краљевство и Србије и Босне? Зашто је то било убијајено у средњем веку? Зашто су српски владари из централне Србије у својим титулама имали наведено много српске земље. Речима господар Рашке, Дукље и Приморја итд. Што у средњем веку феудалне титуле паде од тицифене, од ти пренатријаности: а приликом свог крунисања први босански краљ Твртко свом имену подаје и оно име Стефан, које су носили сви владари из династије Немањић. Касније ће кроз народно поезију то име Стефан да прераста у Шћепан. Стјепан итд. што не представља никакав проблем у читавом овом писцу, јер наша народна песма „Душанова женидба“ такође пева о српском цару Стјепану. Говори се даље о убијајеним нар-

дним називима, односно о начину народног изговарања поједињих владарских имена. Користећи тешку ситуацију у којој се нација српска држава католици врше продор у Босну. На руку им је ишаљаја једна чињеница да је у Босни и Херцеговини била доста развијена богојевијска секта. Богомили су били јеретици у оквиру православља. Прави пут су се појавили у Бугарској. Одатле су протерани и нашли уточиште у средњовековној Србији. Стеван Немања је богојевија прогрођао из средњовековне Србије, и они су нашли уточиште у Босни. Дакле реч је о Бугарима и Србима који су дошли у Босну и своје јеретично учење пропширили на један део тадаџијског босанског становништва. Кад је реч о историји Босне треба увек имати у виду чињеницу да је Босна најслабије насељена наша земља, да је имала најмањи број становника и да права религијска припадност тих становника није могла увек бити поуздано идентифицирана. А босански великаши, босански владари су заузимају толерантан однос према богојевијама ипак имали у виду пре свега чињеницу да се богојевијство појавило унутар православља.

Е сада чињеница да Српска православна црква битно слаби по пропаст српске државе, кад је изгубила своју унутрашњу централизацију и хомогеност, она је и изгубила контролу над поједињим српским земљама. Отуда појава масовног турчевња, односно преласка на исламску верописност, кад је реч о средњовековној Босни, преласку на католичанство. Али сви ти који прелазе на католичанство не сматрају себе Хрватима. Коли њих остаје српска национална свест. Коли многих западнохерцеговачких, далматинских, личких и других католика, сачуване су и народне песме, српске народне песме, посебно народне песме из Косовског циклуса. Они и даље настављају да славе красну славу. У Западној Херцеговини, посебно у области Опузена, Метковића, посебно у Конавлема, красна слава код доброг дела католика који се данас под утицајем хrvatske католичке пропаганде, на жалост, сматрају Хрватима, задржала се и до данас.

Након што је Аустроугарска окупирала и 1908. године прогласила амнистију Босне и Херцеговине, води се кампања да се свој католички становништво Босне и Херцеговине изјашњава Хрватима. „Аустроугарска и дводесет милион Хрвата у Босни и Херцеговини, који јој служе и као државни чиновници. Она доводи многе Польске, Чехе, припаднике других словенских народа водећи рачуна, пре свега да буду католичке верописности. За једну или две генерације сви ти увежени католици почине да се под утицајем пропаганде изјашњавају као Хрвати, отуда чињеница да се данас отприлике 17% босанско-херцеговачког становништва по званичним пописима изјашњава припадности хrvatske нацији.

Српски интелектуалци овог времена водили су очајничку борбу против Аустроугарске доминације и покушаја покатоличења. А у тој борби предијачију је велики српски књижевник Петар Кочић. Остале су у најисторији познате његове беседе у Босанском сaboru у Сарајеву.

Па ни у то време није мржња Хрвата католика према Србима досегнула данашње размере. Мржња почине да прераста и добија чудовише облике у периоду уочи и у току I светског рата. Након што је Гаврило Принцип својим пунчадом у Сарајеву спасао част и понос српског народа, ликовирају познатог србомрца, аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда, широм Босне и Херцеговине, Хрватске, Словеније и Далмације долази до масовног протеста и демонстрација Хрвата. Масовно демонстрирају Словени у знак подршке Хабзбуршкијој династији испољавајући мржњу према српском народу. Та хrvatska и словеначка мржња према српском народу доће не до посебног изражaja у I светском рату. Аустроугарска у своју армију мобилише све националности које се налазе на њиховој територији, али мобилишу и Србе, радије се, воде рачуна да највећи број 80 милиона 90% мобилисаних Срба упути на друга ратишта. За српски фронт мобилише углавном Хрвate, Словенце, Мађare, нешто Аустријаџанац и друге. И највеће зличине у I светском рату на Српском фронту почини у Хрвати - аустроугарски војници. На самом бојишту, су се показали као врло лопти војници и то је један, вероватно, од фактора, зашто су аустроугарске армије онако брзо, и чиниши се, лако потушене. Јер и Хрвати и Словени нису кроз историју својим војничким способностима нису успевали да створе тројну монархију.

Међутим тамо где је долазило до окупације делова Српске територије локализовали су се великих главничких према певном цивилном становништву. И зато су широм Србије жариле и палиле, вођене велици, већали и жене, убијали дену, испадали ствари. Један од највећих хrvatskih спровода свих времена Јосип Броз Тито као капетар аустроугарске војске на

так начин се доказивао на Српском фронту. И кажују људи који су много боље од мене у то верзијани, наши данашњи познати историчари, да је сачувана једна фотографија која приказује Јосипа Броза Тита скланог поред вешала у Србији. У току I светског рата хrvatski католици се тешко свете Србима Босне и Херцеговине, Хrvatske, Slavonije, Dalmačije. Лов против Срба је отпочео саражевским атентатом и за њих више никаквог закона, никаквог правног поретка није било. Одмах након сарајевског атентата Хrvati и босански паписти, идентификовани са Турцима, опљачкали су све српске радије изјурили Србе из њихових кућа, опљачкали им домаћине, насрнули на жене, кћерке, мајке, остављали краве трагове где год су се појављивали Разуме се, Хrvati масовно дезертирају из аустроугарске војске, кад бид пријестило они су бежали са фронта, не смејући да се врате кућама, остајали су по шумама, представљали зелени кадар који се опет доказивао величким зверствима и бруталностима према српском живљу. И без обзира на све што је било познато краљевској српској влади, нашим највишим политичким представницима, 1918. године Српска влада чини катастрофалну грешку. Уместо да смо остали у великом и вековном пријатељству са Италијом, да смо узели само она што је нама по међународним уговорима припадало, да су ујединење све српске земље и да на својим границама имамо једног одјеног и верног савезника, каква би сигурно била Италија, наша Влада чини крупну грешку, катастрофалну грешку. Она, сматрајући у својој наивности да су нам Хrvati и Slovenci ипак браћа, без обзира на све што су њихови претходници чинили у I светском рату, и без обзира на све како су се понашали у ранијој историји, наша влада узима и оне територије које Србији нису припадале по Лондонском уговору. Она узима читаву данашњу Хrvatsku и читаву Slovensku, стварајући тешко непријатељство са Италијом. А врло брзо ће показати да ни Хrvati ни Slovenci нису искрено желели југословенску државу. Они 1917. и 1918. када су већ назирала крах Аустроугарске монархије цмизде, моле за милост, шаљу неколицину својих трећеразредних политичара да пошиљу и ону фамозну Крфску декларацију, формирају онај, такозвани, Југословенски одбор, само да би обманули Србе. На жалост, успели су у тој обмани.

Они 1918. године, када је Италија имала намеру да пошиље своје трупе, да преузму ову територију која им је обећана по Лондонском пакту, брже ће проглашати токоману Државу Slovensku, Хrvata i Srbu и шаљу деле гајију у Београд, молећи ујединење. И наш витешки краљ Александар I чини једну од највећих грешака у свом животу, прводемаршалским актом о проглашавању ујединења Сrbu, Хrvatu, i Slovenscu u јединствену државу. Разуме се, никоме од Сrbu у оном тренутку није било ни на крај памети до чега то све у даљем историјском развоју може довести. Нико није могао ни сањати какви страшни злочини пред нашим националним бићем предстоје. Да Сrbu били толико супретиви, да нису били толико увиђавани према Хrvatima и Slovenscima, да их нису искрено сматрали браћом, да им нису прискакали у помоћ кад им је било најтешко, убеђен сам, не би се десио ни Jасеновац, не би се десио ни Kрашке јаме, ни покољи, ни Српске губилиште ni спаљена srpska sela, ni порушене srpske crkve. Учињена је та грешка и због нејмо морали исплатити. Јер Хrvati су одмах након што су обезбедили своје границе према Италији, показали своје право лице. Нису престајали да праве лице да нам показају посебно у II светском рату. Највеће жртве које су Српском народу за тако кратак временски период у читаву његовој историји нанесене, нанесене су му од хrvatskog народа. Хrvati су у II светском рату побили најмање 1,000,000 Srbu. А ми Srbu после II светског рата великом својим делом опет прихватамо идеју да су нам они браћа и почивамо да се закључимо у братство и јединство. И зато ми Srbu све што нас је кроз историју задесио и заслужили смо да нас задеси, јер нисмо били доволно умни, доволно способни да прощимо подлогу своје највode браћe, нисмо били у стању да оредимо своје сопствене праве националне интересе и искључиво се за њих залажемо.

После II светског рата у Југославији је успостављена Tитova комунистичка диктатура. Та диктатура је била изразито антисрпски, усмртљиви и директно је наставила усташку политику из времена токомане независне Државе Хrvatske. Оно што Ante Pavelić nije успео да учини Josip Broz Tito испе II светског рата.

Тамо где Ante Pavelić nije успео да у потпуности уништи srpsko становништво учинио је то Josip Broz Tito форсираним његовим иселавањем и премештањем у друге srpske земље. Ону територију, коју за hrvatsku Ante Pavelić nije успео да учини

Српски интелектуалци овог времена водили су очајничку борбу против Аустро-угарске доминације и покушаја покатуличења. А у тој борби предњачио је велики српски књижевник Петар Коцић.

Жртве

етнички чистом, успео је добрым делом Josip Broz Tito. Није ни мало случајно што су два највећа зликовца и злочинци у историји, који су окрвавили своје руке над срpskim народом, Ante Pavelić и Josip Broz Tito, оба Хrvati и оба крајњи српомрси - један фашиста, други комуниста. После II светског рата Југославијом влада антисрпска коалиција, дели, цела srpske земље, разара само национално биће srpskog народа. Многи национални непријатељи су пристајали уз Хrvate, а Хrvati никада нису били саузеншишти, ако су она представљала доволну гарантiju да ће успeti на тај начин у својим антисрпским подухватима. Нимало није случајно што се Хrvati удружују са свим националним непријатељима. Још у време припремања убиства витешког краља Aleksandara I Karađorđevića они ступају у отворену сарадњu са працадицијом пробугарске организације ВМРО (Витреше македонске револуционарне организације, пробугарског карактера). Установе у периоду II светског рата директно сарадњују са комунистима, ту сарадњu настављају и у току II светског рата у чemu комунисти представљају два њихова лидера, Vladimir Bakarić и Andrija Hektorović, доказани српомрси. После II светског рата Хrvati улазе у савез са Албанијом јер их повезује изразита антисрпска мржњa. Затим Хrvati форсирају измишљање нових нација из srpskog националног бina, и македонске и црногорске, са нешто мало више опреза него као је реч о измишљањu мусиманскe нацијe, јер они традиционално својатају све мусимане, без обзира на чинијицу што су врlo претки историјских изузета да су католици прелазили на ислам. Но ислам су прелазили само православни Srb, на жалost, или таква је наша историјa. У време буђењa srpske националне свести, Хrvati опет показају своје право лице. Док су они у Slovenscu имали хегемонијu над читавom Јugoslavijom, највећe су se закlinjali u братство и јединство, u слогу и солидарност. Međutim, kada je srpski narod почео da dolazi себi, da vraža svoju naционаlnu svest, ponos, čast i dostojanstvo, Хrvati i Slovensci su zavozili na uzbušnu. Ne u prvo време тако гласно Хrvati koliko Slovensci. Хrvati су ipak veoma хеџиџеперијски својим delovanjem u toku II светског rata, teškom xilopetkom Jassonovića, krasnich jama, logore i gubilišta. Ali su vrolo veshto искористили своje srodnike Slovensce, narod koji nikada kroz historiju nije imao državu, a ono што danas nazivaju Slovenskom državom, je ustavari, само teritorija koju je u I светском ratu osvojio srpski vojnik. Samo donde dokle je stigao srpski vojnik u opažanju sa komadom slanine u svom torbaku, sa svojom čajavom puskom, kako ga posle ismejavaju, samo dotele danas Slovensci imaju graniče svoje navorne načionalne

државe. Хrvati су последњих неколико година успели да користe Slovensce u obracunu sa Srbima, a kada se pokazalo da Slovensci, nisu više u stanju ništa ožbiljnije da učinie, da je toliko narasta snađa srpskog naroda na otvorenoj sceni se i Хrvati neposredno pojavljuju sa izrazitom antisrpskom mržnjom. Хrvati i Slovensci чине све da bi спречили сламањe војвођанске аутономашке гарнитure, da bi спречили сламaњe црногорских Zelenasha. Slovensci чак црногорским зеленашимa шаљu обилату novčanu pomoh koja је као највећa uvered delovala na srpski narod jučake Crne Gore. Bez obzira шto su црногорски зеленashi ekonomskim kriozom, ispriljenom stanovništvo давали преко своje sindikalne организациje obilatu zimniju zahvaljujući словеначkoj finansijskoj pomohi. Управо та pomoh им се razbila o glavu, јer veće uvered delovala na srpski narod Crne Gore, nije bilo do onog познатog batinina, nije bilo od словenачke подршка tom batinina i ponude finansijske pomohi da bi se остало na antisrpskim pozicijama. Kada su napokon izgubili definativno Voždvinu i Crnu Goru, сматрали су da ћe успeti одлучni otpor da pruža na Kosovu i Metohiji. И отуда она њихova silna подршка албанским сепаратistima и onoj maskaradi oko navednog štrajka glađu i štrajka u samim rudsarskim oknicima odakle, po njihovim проценама, албанski rудari nisu izlazili više dan dose nije sasnal, do u javnosti nije procurovalo da su na rezervne ulaze uklizile smene, da su bili angajovani penzionisani rудari i oni људи који се niski u svom животu nisu bavili rudsarstvom. U ovom slučaju su bili potrebiti da bi se odglumili ta neviđena farsa i obmanula svetsko i domaće javno mneće. Kada su i u tome расkrivani, kada su napokon Kosovu i Metohiju privedeni svojoj matici Srbiji, Хrvati novu odbrambenu liniju ustožljavaju na Drini, pokusavajući da сачuvaju Bosnu i Hercegovinu. Није ни мало случајно што се опet преко њихovih sluga Slovensca lansira u javnost kartu takozvanom Zapadna Jugoslavija, као federalne države u koju podrazumevaju Хrvatsku, Slovensiju i Bosnu i Hercegovinu. Ta kartu je publikovana javno u Slovensiji i nikada nije budi skupi zabranjivana. Ta kartu pokazuje њihove ožbiljne nameru. Međutim, показао је da srpski narod Bosne i Hercegovine, da se sa tim nikađa neće pomiriti. И данас, kada su Srbu јаки i moćni, Хrvati s vremenem na vreme pokusavaju da promene svoju politiku.

Oni bi sada da se sporazumeva, они би сада да се траже kompromisi, они би сада да их Srb pusti, daјu velike upustke kako bi ostali u granicama jugoslovanske države. Ono што srpski narod danas nikađa, ni po kome mišlju, ne sme dozvoliti

је то да се опet Хrvatima i Slovenscima праве уступci по цену srpskih načionalnih interesaca. Хrvati danas чак и onu Brozovu višegodišnju diktaturu pokusavaju predstaviti sa srpskom hegemonijom. Dali su nam Josipa Broza Tita kao velikog zlilkovca i tiranina, па нам га сада покушавају представити као velikog Srbina. Srpski narod mora napokon da се освести, да dođe себi i da svakta ovu горку историјsku istinu. Srbи ne smjeu ni jedan triagjan događaj iz svoje istorije da забораве! Зaborave li to biće priučenju da почине нове грешке, нове katastrofalne greske. Prošlo je, чини ми се, време грешака ne може бити исправљено. Ako ovu прилику prokočimo da ostanimo svoje načionalne ciljeve, da zaokružimo granice svoje državnosti, da се izborimo za слобodu i demokratiju, verovatno нам се više nikada сличna shansa neće ukazati. I зато danas srpski narod, сви Srbи појединачно, ne smjeu da strperi od svetujulih жrtava, ne smjeu da се napokon izgubili finansijske pomohi, da се učestručavaju da јавно i otvoreno iznosu svoje ideje, stavove i pogled. A ono што је најvažnije, da bismo se napokon отарасили култу Josipa Broza Tita, како бисмо се напokon отарасили lešinje Josipa Broza Tita koja још увек погани светu srpsku земљu, mi Srbи moramo da opet budemo složni i јединstveni, da međusobno zakopamo ratne sekire, da се prestanemo deliti po bilo kom obrazu, иделиoskom, političkom, verском duhovnom, по bilo kom regionalnom, reči, по ком смо се tako dugo delili. Danas mi Srbи moramo da vodimo veoma tolerantanu politiku načionalnog, demokratskog i слобodarskog okupljanja којa подразumeva postizanje јединства и слоге svih Srb, и Crbe vernika i Crbe ateista, i Crbe pravoslavlja, i Crbe katolika, i Crbe protestantata. Речи ћи неко који су то и колико he их били Srb katolika? Dovoljno је да их буде 10,15, ali da ih primimo као Srbе, као braću. Јer она су доказ високе tolerancije, наше традиционаle demokratnosti i слобodarstva. Srpski narod nigde nije bio ni ideološki, ni verški, ni politički, истolerant. И никад Srbija nije bila država koja je propovedala načionalnu, versku ili rasnu mržnju. Увек је kroz historiju srpske države bila zasnovana na naјvišim цивилиzacionim dostignućima i dometima evropskih naroda. Cazrello је време da ponovo нашa država uče u red načijalizovanih i naјdemokratskih evropskih država.

Др Војислав Шешел

Антологија новог српског патриотског пјесништва

Благоје Баковић

СЕРБИЈА

Ти си прошлога јаја
Само будућа коруба
Намерно бачена до руба
У тами бившиг сјаја

Под крилом палог лабуда
Трула у стаблу средина
И бела слова кредина
С којих је расла заблуда

Ја видех твоју бригу
О нама како зобље
У за рођених книгу
Непописано гробље

На зиду мапа пуњена
Ко трофеј видеш ли оком
И себе у њој збуњена
Где дрхтим међу стоком

Између Саве и Дрине
Крваву мутину мешала
А нико нема с вешала
Ни мртву наду да скине

Нико те не купа не брија
Изрешетана је мешина
Бију млазеви с лешине
Њише се расте Сербија

ИЗ ТАМНИЦЕ НА РОБИЈУ

Како износе пазари
Да смо на цени љоши
Одакле нама Лазари
И Југовићи и Милоши

Јесмо ли макар заслужни
Да из нас ничу зове
Реци нам доделе задужни
Стопе и пуње Принципове

И ону велику тугу
Што ваздух осећа можда
У Радовањском Лугу
Откад ујесмо Вожда

Над чим је Вишњић слепео
Нек беспослено слеме
Разгрне бестида пепео
Под којим куња племе

Медаља у сабљу скована
Кад кунце време у сатове
За ваши тужне вратове
Од Милоша до Радована

Кад венац славе добију
И преко прага оду
Из тамнице до на робију
А миљаш речи на слободу

И још многи се домогне славе
Пунеши сламом одрте главе

ДАНАК У КРВИ

Ко зна где ћете и када бити
Говоре куће с празних стакала
Једна је викала и плакала
Немојте мајке заборавити

За нама су дуго ишли шљиве
Мрави и бубе до првих потока
Како су тог дана плакале њиве
Како је болно врискала стока

Постају шуме безбранице
Столетни род за браћа омаче
Ограде остале без вратнице
Куће прећеши у ломаче

Све што је текла брижна рука
И што је душом миловано
Звијздуко каме пуцаш звук
У ваздуху је силовано

Једино нас је пратио ћутке
Вирећи из земље сузин камен
Још чујим како кроз ојај пламен
Дозивају се деца и лутке

Како се гуше док навиру
Сећања у овом праведном миру

У ИЗБОРУ И СА БИЉЕШКАМА БРАН-
КА БРЂАНИНА БАОВИЋА

ВРБАШКИ КРУГ

Служај и помало зле воље новије
српске историје учинио је да је
данас жижа српског пјевала
јединим краком одскочила у пти-
чињину Панонске равнице: у
Зрењанину је Ненадић, у Ердту
Борђе Нешић, а у Врбасу, у "Борђа
Сладоја" (види првије број) "старосједи-
чи" Алексић и Баковић, а од најда Крајине и
Деветак. Сасвим доњовида, критична маса"
да се изазове озбиљнији "абзукопротрес" и
почне да се испртава нека нова, бар ојес-
ничка, географија.

Давно је уочено да су "саморости" и
усамљеници у литератури могући или
преседани. За формирање пјесничког једа-
сајеног највије се прије свега и
осталих, неопходна је (уз духовни) и
физичка близина. Није ово прича о "ути-
јима и утицајима" по укивању на приступ
"чвршици" да нема ни једне умјетности без
очитавања и самјеравања, а најлакше је то
учинити када су ту "на руци" такви "корек-
тори". Нама се, било како било, посређено
да "на подизу" народ у ВРБАШКОМ
КРУГУ кључа. Занита, нема ли једне нево-
ље која не донесе и нешто добро. Ничега,
наравно, на свијету томе ни бива случајно:
десење су већ како се у Врбасу свакога
маја окупљају пјесники, а једном "испава-
ња" духовна спирешија у некој географији не
буде уудо. Од недавно мали-велики изда-
вач "Слово" разните мреже већ одавна
устаљено и покажује да је могуће и оно што
је немогуће: сваки наслов дочекујемо
одушевљен, а и признања их не заобилазе.

Није, дакле, ни мало случајно што се
ондје и данас, поштовани мој читаоче,
сусрећемо са поезијом Благоја Баковића (4.
април 1957., Богојница, Црна Гора) и
Небојши Деветака (1955. Мала Градуса,
Банија). Од неизврла које су њих, а и све нас,
задесили, саздали су ова двојна пажње ври-
једно дјело, у којем се пјесме настале
последњих пет година издавају, будући по
много чemu и другачије, и зреји, и боље,
конечно. У најбољим стварајачким годи-
нама, жигосани временом чime су недаће ист-
рјели на својој који, и Баковић и Деветак
испјеванију неке од својих најбољих пјес-
мотворења управо сада, а у опису објиже
као да је и поиздаље лако уочиће rez кога
је оставило сјечиво "ратне сјекире". И ето,
тако вадла и пајтаче први изицу, који је у
потоњем пренаправио и "претпавању" уродно
пјесмама за "онај избор", ову малу
"Антологију", још боље "Пјесмарницу" јер
она и нема другу претензију но да окупи
неке стихове до кога је састављача стапо и
за које се, опет, нада, да би могли добро
довијести и васцијелом Српству.

Горбило

Душевно оболење стоке. А тако
поетична ријеч. Скори измишљена.

Ту је ријеч Благоје Баковић метнуо у
наслов своје најновије (од да сада 13
objavljenih) књига. А, уз, "Груду у снегу"
та је књига управо скунила пјесме од којих
неше неке, читаоче, ини и у овом избору.
Шта же, осим сточног дудила посебне врсте,
балканског, српског, ако немо а не
"енглеског", ујевао у "ГОРОВИЛУ"
Баковић? Највише себе и наше "трге
велике". Својевrsна посланица роду,
писана и са претензијама ("уверен да се и
ОНО завршава. Бар за неко време", каже

пјесник) као кров покрила је откривене
ране, још вруће. Управо та пријестност
(пјесме су писане од јула 94. до децембра
96) је обезбједила "ГОРОВИЛУ" и његов
ом аутору пронесицу на овој мјесту
ексклузивно. И, наравно, танантост
Благојеве велике душе, преболе и пре-
осјетљиве за (колико до сада оно било) једно
тијело.

Онако као што је говорио давнишњи
познаник, објашњавајући себи и другима
зашто су Срби ушли у минути рат: "Да
иммо падли - м бисмо експлоцирани". Е,
лијепо, јад је све речено. А ране се
хладе. А хладе ране боде, још и више од
тоних. И сврбе и боле откнути удови
често и више од онога што је остало на
тијелу.

Деветак

Од "Пресудне жеље" 1980. "И других
бољести", преко "Непожелјин гости"
"Заустављене пројекције" до "Кључнице"
1991. сајијавао се Небојша Деветак у пјес-
ници. "Жујено војеваше" (КЗ. И.Сад 1995)
и прегршити нових пјесама покажују пјесника
сасвим осовబеног у српском пјеванju нека-
дашње "младе" а сада већ добрија "сред-
ње" генерације. Куд ли то одоне године и
како то, преко појни, од младине постадесмо
ио средородији? А оно што је у шест година
претутвјало и пруготувјало кроз
Небојшину судбину учинило је да се при-
јеме у најмане руку удови. Ево даље ве-
сасвим оформљеног, зрелог, одређеног,
пјесника, суждржаног гласа, склоног да
понеси сушину пусти. А сузице су први знак
бисера, зар не?

Пометен вјетрушином која га на друм
нагнала, у Петрињу, Топуско, потом у
Врбас, није престајао да пише. Кад мало
боље на све погледамо, осим тог писања
других свједочења себе и о себи, да смо
живи, и да још мично, мислим и постоји-
мо, и нема. Најбољим од тих пјесама
Небојша Деветак се трајно урабио на
штану пастирском народу, вјечито
сличним овцама, коме је чобан и потреба и
судбина.

Врбас

Постајући једна од чворних тачака
новијег рисковог пјевanja, "врбашки круг" је
разбило и раздрамао. Нема ли једног
обзбиљног (о како то гордо и учено звучи!)
пјесмама за "онај избор", ову малу
"Пјесмарницу" јер она и нема другу претензију
но да окупи младију тачку, ову "груду у
снјегу". Колико слични, сви су они аутори
толико (довољно) различити да сваки
представља и појаву и догађај.

Карakteristika svih pjesnika okup-
ljenih na ovom djeliju šara zemljškog je
izglašena ličničnost, vezani stih, podobro
lichno i pjesničko obrazovanje i umstvo,
tematsko na čak i načko slično osjećanje
svijeta i pojediničnosti u tom svijetu, a opet
(bez toga ove priče ne bi bilo) viseč-
glasnost. Na tome putu ne samo da nikao
nikome ne smeta nego samo pomaze.
Sretnog li sioja razpolinosti, sretne li
kњижevnosti u kojoj je to moguće. Nesrećno
da niko ova mlađinska tachku, ovu "grudu u
snjegu". Koliko slični, svu su oni autori
tolikom (dovođeno) razlikom da svaki
predstavlja i pojavu i događaj.

Бранко Брајанић Бајовић

ПРОСВЕШТЕНОЈ ЈЕВРОПИ

Чему се сад ти смејеш пизод
На мојим леђима твојији грби
Сад нас нема ко није издо
Опет смо Срби постали Срби

Опет дочекасмо славне дане
То нам изгледа и душа воли
Да брат брату у тешке ране
Дода по једну шаку соли

Да га одвоји од мајке и оца
Рукама под градом поднесеним
Да дан устанка и дан борца
Мало помери ка јесени

Док ово пишем ти и даље
Свој смех угониши у срмане шаке
И као и увек чекаш медаље
За ово што нам тешеш штаке

Пластичне очи у пражне дупље
Гвоздене руке на патрљке
Шупље душе у груди шупље
Па све то здено у твоје брљке

Да би се други касније клели
Како смо и братског меса јели
Небојша Деветак

Небојша Деветак

РАЧА

У Рачи, на ћевеселој граници,
шупљих срца у ћебад умотаних,
прилазе мосту ко судњој кланици
потомци кланих, јоште недокланих.

Пребројана, оцарињена браћа,
бивши хероји, српства веселници,
руне расцветоченог саћа,
гробозбори, уклети, бескућници.

У колони ћутања, сладострасни мук
печати корака талац по друму -
очаја безгласног тајанственог лук.
Иду, ништавни, црњи од црнога,
са завијачним брдима на уму,
без наде у спас, без вјере у Бога.

НОЋ У ТУЏОЈ КУКИ

У дувару тје куће пацов ршће.
Кроз скршена врата мрачак се
проплавчи.

Крај студене пећи моје срце дршће
и крадом лудачку кошуљу навлачи.

Притеци, Господе, у овоме мраку.
Ујди макар једну спљиву звијезду,
кресни барем мјуном у глувом буџаку
да не пресвистим у ћајовљем гнијезду.
Насрнуће наме, издаће ме руке.
Притеци, Господе, отвори небеса.
Расчини. Помилуј или скрати муке.

Зграњуће ме језа од ноћног накота
гледајући како трулеж гробну стреса,
знатије мртвачко бившега живота.

САВИ МРКАЉУ, ОД СВЕГ СВИЈЕТА ОСТАВЉЕНОМ

Кад си оно исклизнуо с ума
сагорјелог дебелијем јером,
смијући се из бечког подгурма
буђућности са поганом мјером,

да ли су те походили знаци
црног чика из твој Сјеничака
или су те препанули краци
хоботнице са девет чирака?

Можда ти се мјесец најсјешио
од Гомирја, изнад браће блудне,
не би ли те начас утјешио?

Када си се с умом завадио
мисли, ипак, остале су будне.
Да си хтио - ти би одздравио.

ГЛИНА, 26. ЈУНА 1991.

Боже правде, што сад скриваш лице
кад кости у пробуђеном ходу
опет муче ваксрсле убице
пљујући им у задушну воду.

Слушај сад, сам се освједочи
да још нису утихнула звона
а нов нож је устремљен у очи,
у зенице већ кланих икона.

Боже правде, зар смо гријешили
палене задушничке свијеће,
праштајући крв и черећења?

Поломљене травке исцјељења
више нико рани привит неће.
Данас смо се, Боже, причистили!

НАЦИОНАЛИСТИЧКИ ИСПАДИ

пише Огњен ТАДИЋ

ГОСТОДАРД

У дри за крст, за образ јувачки,
ко гој паше свијетло оружје,
ко гој чује среће у прсима,
худитеље имена Христова
да крстимо водом али крвљу!

Прије него што почнем скромну причу о величим стварима морам објаснити зашто узимам стихове великог Његоша као увод у никад започете и недовршive приче и подемике које су се саме вадла од себе, како је свијета и вијека, створиле. Причини непрегледно и недокучиво у исто вријеме и тешко је и лако. Нема оне турбне и приземне спутаности која крши фантазiju неиструтих глава, која ствара границе прагматичном и практичном разуму, али баш због тога сам писац мора, сам себи, спутати обзоре и ставити тачку на мисао. Јер иначе оно што хоћемо рећи обично некажемо, а такво писање вити ко читаши коме треба. У најбољу руку дивимо се сами себи. Чему то.

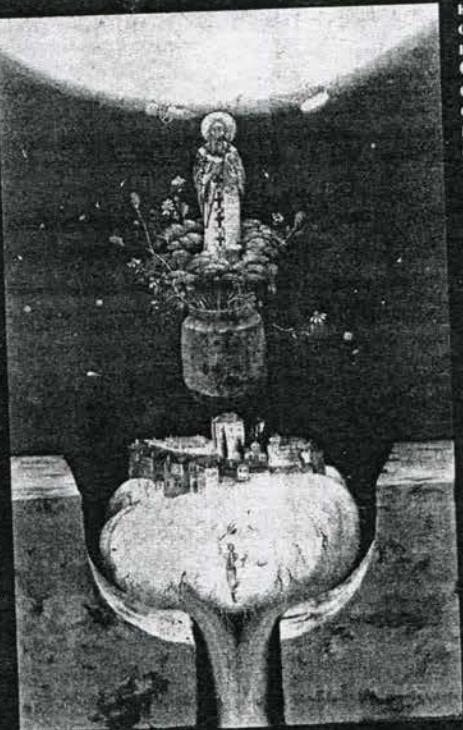
Но како заправо у овом замешателству немамо улогу стваралаца још већег хаоса већ грађевина хармоније у докучности нашег разума морамо схватити, једнако и зло и добро као границе нашег морала и бивстванова у властитој људској. Больш примерје од Његоша, да се њиме учимо и у смртној слабости кријемо, ми, Срби прије свега, немамо.

А када већ прихватимо њега, Његоша немилог роба и милог господара, она хтели или не морамо прихватити и проповиједи тог народног свештника чија је мудрост била једнака снази вадла и због тога што му је тјесни живот претекао духовним, па се нико није могao из смртничке злобе насладио одумирајем његовим, већ су си дивили његовој вјечитој младости.

По мом дубоком и скромном убеђењу Његоша није могуће схватити издвојен из времена. Како онове у коме живимо, тако и оног које је он обиљежио. И не само том већ и оном које му је претходио. Покушају ово писање конципирати тако да га испреплетем са животом три, по мени, најзначајније личности у српској историји. Веза која постоји између њих је за право пут којим ми идемо.

Наравно прва од њих је Св. Сава.

Развој модерних националних заједница, каква су Срби безмalo од Св. Саве, је прије свега обilježen постојањем националног облика религије у чијем оквиру се креће филозофски, моралини, обичајни, просветни, културни... развој тачије цивилизациска изградња са свим субјективним обиљежјима једног народа. Улога коју је С. Сава имао у том процесу је фасцинарна и неизједијена. Комбинацији хришћанску филозофију и обиљежја, обичаје и традицију условио речено скоро бруталног сензуализма који је егзистирао код нововјерних Хришћана, Срба, Св. Сава је устолично један барем во начину изражавања и увржавања специфичан облик хришћанства који се слободно може назвати националном религијом, а временом је добио и скоро званично име, Светосавље. Уvezујући литургије и источно-римску мисао са нашим древним обичајима и обредима Св. Сава је намјеравао да постепено приволи властите још увијек полу-цивилизовану народ да прихвати идеју међусобне љубави и радосне вијести. Наше вищевјесковно поштовање његове жеље је доказ да је у томе и успио. Но десило се нешто што можда монах Растико није ни очекивао ни знао (кажем монах Растико јер он то сада као светитељ

камења пало на јадио и измрцарено тјело његовог народа одлучио је једном за свагда стати на крај тој несрћи и превести, као преко Јордана, Србе из робова у господаре. Он познато је и сам се тако понашао. Није му била непозната ни сабља ни мантија, али инак се најбоље сналазио као врстни државник и дипломат. И вјероватно би многе ствари биле другачије да се унореди с тим нису водиле неке друге битке у Србији. Врзино коло властојубивих трговаца и сецигала.

Времена су пролазила мудрост је сакупљана. Прошли су многе војске и ратови. Долазиле су многе идеје искре са истока, искре са запада, али искакао одувјек били само као искре сирупета у којој мјешаје свакојаке отрове тражени у њима лијек за најтеже болести. И тако мисао изопачени као лабораторијски заморчни доческали смо још једно крвопролиће. Пјавјетски рат. И тад појављује се Епископ Николај Велимировић. Ни он није сметац јер како рече његова светотвор Патријарх српски господин Павле: „Има још живих људи који су га позивали, па би незгодно било рећи да су знали свешта.“ Оно што је почeo Св. Сава и продубио Његош, Епископ Николај је заокружно и важало у погрешном времену покушао остварити. Процес стварања националне хришћанске религије и власностванљава Срба као народа господара Епископ Николај је наставио практичним организовањем прије свега свештенства, а затим и самог народа. Израђено је остало мноштво књига, многа значајна дијела. Наравно и тада као и сада сам народ још увијек назрео и да се схватио поруку свог духовног воја па је на прилично ирационални начин дошло до покушаја реализације тог пројекта што се у суштини показало као тотална супротност (инструментализован Димитрије Љотић), идејна изгубљеност (ћенерал Михајловић), претјерана прагматичност (ћенерал Недић) и дилентатизам (смиграциони влада и Краљ Петар II). Они су завршили како су и радили. Они који су ишли за њима често и горе.

И тако о великанима наше прошлости размишљам о томе како сам се прије пар часова опростио од добrog пријатеља кога је мука отјерала пут бијelog свијета. Одлази за Канаду. Избеглиша је из Сарајева и некон четири ратне године, мирска расточене и угажене рововске земље и пар ријавања нема ништа до живу главу. А она има стомак. И не само свој већ и своје жене и једног дјечака. Он је ижењер она медицинска сестра. Улазије напише да добили без проблема. Ка же било му је драго да осјети да је ма коме стадо до њега. Гледао сам дјечака. Има свега три године и већ за пар мјесеци потпуно ће заборавити најлон који је умјесто стакла на прозору једије из спрјехних козараčких куја одвајају собу у којој је била његова кольевка од бровдите дједовине. Од сада ће га од тих брда дјелити мношто више. Чак један океан. Да ли не икада сазнати да су се многи борили да он не буде роб већ господар. Знајући Вукоту, а тако му је оцу име, хоће. Међутим, читање је колико не му то значи. Речи ће: „Па тата ми ни сада нијемо робови“, и отићи да гради туђу дједовину док његова постаје буњиште. А можда, инак, осјети усуд српства и настави борбу којом немо, вадља искада, постати и истински господари.

„Зло чинити од зла се бранеши,
ту злочиница нема никаквога.“
Можда ће ме некон овога многи напасти, можда искри и стати на моју страну, али тврдим да нас је (нас Србе) владика Његош тиме узвртно у старозавjetне народе и ослободио новозавjetne поруке: „Ко тебе каменом ти њега хљебом“. Убеђен сам да је Његош прозрео да је Свето писмо књига робова и господара и да је првима речено: „Ко тебе каменом...“, а другима: „Око за око, зуб за зуб“, те да је такође првима поручено: „Цару царево...“. И како је видио да је превише

„Крв праведна дими на олтаре,
чивоти се у прах развијаше,
земља стење, а небеса ћуте.“